VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL V. Nr. 4 APRILIE 1938

CANDELĂ DIN VEACUL XVII

Anul V | Cluj, Aprilie 1938 | Nr. 4

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

CUVÂNT

PENTRU VINEREA MARE

de † NICOLAE COLAN

Cu sufletul înviforat și cu inima zdrobită de durere am participat duhovnicește, la înfricoșatele patimi ale Mântuitorului nostru Isus Hristos, așa cum ni le 'nfățișează sfintele Evanghelii în mișcătoarele lor cuvinte. Ieri am ascultat cetania celei mai negre pagini din istoria lumii, aceea care a fost scrisă, desigur, cu mâni tremurătoate și cu ochi înlăcrămați: tragedia desfășurată pe dealul Căpățânii.

Tabloul a fost sfâșietor și mintea omenească cu greu își poate lămuri atâta cruzime îndreptată împotriva celei dintâi vieți curate trăite pe pământul învăluit în păcat.

Fiul lui Dumnezeu din cerul măririi sale s'a pogorît în lume, luând trup omenesc, chip de rob pieritor, pentru a povățui pe om cum să se 'nalțe din nou la cer, cum să intre din nou în dragostea Tatălui, de care s'a despărțit prin trufașe neascultare. Dumnezeu n'a așteptat ca pierduții fii ai pământului să se 'ntoarcă ei înșiși la casa părintească pe care au părăsit-o cu atâta ușurătate. In zadar i-ar fi și așteptat. Prea erau rătăciți în adâncul codrului de păcate. De aceea și-a trimis pe însuși Fiul Său, să-i caute și luându-i de mână să-i readucă la căminul cel cald al familiei cerești. O, dragoste părintească, cât ești tu de nesecată chiar aici pe pământ! Tu nu încetezi – nici chiar când fiii se răsvrătesc fără vină. Totuși abia înomenirea lui Dumnezeu ne dă pilda iubirii părintești desăvârșite.

Răstignirea: Pictură bizantină din sec. XII

Cu ce-au primit fiii pământului solia dumnezeeștii iubiri? Ne este groază s'o spunem. Cu vrășmășie și prigoană cumplită. Fiul lui Dumnezeu a fost vrășmășit și prigonit din leagăn până la mormânt.

Celce-a luminat pe-atâți întunecați a fost luat drept nebun și-a fost batjocorit; celce-a mângâiat pe-atâți îndurerați a fost scuipat și lovit, celce-a fost singurul prietin al oamenilor a fost vândut și lăsat singur; Celce a dat lumii pâinea vieții a fost lăsat să 'ndure foame; celce-a îmbiat oamenilor apa vieții celei vecinice a fost lăsat să rabde sete – celce-a dat viață lumii a fost dus la moarte pe cruce! Se poate închipui o cruzime mai cumplită?

Și totuși, mielul lui Dumnezeu nici în clipa în care se săvârșia pe cruce, în mijlocul chinurilor negrăite, n'a blăstămat pe nime. Chiar hulitorilor și ucigașilor săi le-a 'mpărtășit iertare.

Omenirea a mai avut învățători luminați și povățuitori înțelepți. Și înainte de Hristos și după El. E plină istoria de propoveduitori ai dreptății și iubirii de oameni. Nici unul nu și-a înfăptuit însă învățătura prin propria sa viață în măsura în care a înfăptuit-o Hristos. Adevărat, în balade se vorbește de eroi cari își dau viața pentru prietini. Chiar de curând am recitit un caz impresionant. Într'un oraș din Rusia roșie erau acuzați câteva sute de oameni. Au fost așezați în rând unul lângă altul.

Tot al cincelea urma să fie împușcat. Numărul fatal căzuse și pe-un tinăr de 15 ani. Văzându-l îngălbenit de groază, un preot de lângă el i-a luat locul, discret și s'a lăsat împușcat. E o jertfă frumoasă, impresionantă. Pentru semeni se 'ntâmplă să mai moară cineva. Dar pentru vrășmași? Numai Hristos a murit. De aceea moartea lui este unică. Fără de păcat fiind, a luat asupra sa păcatele lumii, să le ispășiască. Cea mai mare faptă a istoriei s'a săvârșit prin cea mai mare jertfă: a Fiului lui Dumnezeu.

Pe cât de covârșitoare este fapta, pe-atât de simplu o povestește evanghelistul Luca:

„...Soarele s'a întunecat, iar catapeteasma templului s'a sfâșiat pe mijloc.

Atunci Isus, strigând cu glas mare, a rostit: Părinte, în mânile Tale îmi dau duhul meu. Și aceasta zicând și-a dat duhul.

Iar sutașul văzând cele ce s'au făcut, a mărit pe Dumnezeu și a zis: Cu adevărat omul acesta drept a fost.

Și toată mulțimea care venise la această privelişte şi văzuse cele întâmplate, s'a întors acasă, bătându-se în piept." (Luca 23, 45-48.)

Soarele și-a ascuns strălucirea: Emoționată, și firea s'a 'mbrăcat în haină de jale. Se poate ca inima noastră să nu se zdrobiască de durere, când știm că Hrisos nu pentru soare, ci pentru noi a murit?

Până și sutașul păgân, covârșit de puterea jertfei negrăite a mărturisit cucernic: cu adevărat un om drept a fost acesta. Cine mai rămâne necredincios în fața acestei pilduitoare mărturisiri?

Și tot norodul văzând unele ca acestea, și-a bătut pieptul și cu zdrobiri de inimi s'a căit de păcatele lui. Care dintre noi mai poate avea inima atât de învârtoșată, încât să nu se căiască dintru adâncuri?

Iată întrebări pe care ni le îmbie tuturora această sfântă seară de prohodire a Celui fără de moarte.

Doamne, Isuse Hristoase, Cela ce cu moartea Ta de bună voie pe cruce ne-ai împăcat cu Dumnezeu și ne-ai izbăvit sufletele dela osândă, dă-ne puterea de a ne îngropa și noi patimile noastre, pentruca renăscuți prin harul îndurării Tale, ca făpturi nouă, fără de prihană să prăznuim și strălucirea Învierii Tale – biruința lui Dumnezeu și bucuria lumii creștine.

După un colț de primăvară

de D. E. NICOARĂ

Înfrigurat,
Şi 'ngândurat,
Alerg și fug prin țară,
După un colț de primăvară.

Şi obosesc
Şi nu-l găsesc,
La sate și câmpii,
Par' c'ar fi toate pustii.

Şi fug în munți,
Bătrâni, cărunți:
Brazii falnici sunt căzuți,
Troieniți sunt cei micuți.

Brazii dorm
În vis și somn.
Iar cetina lor verde,
Prin ceață și prin nea se pierde.

Pe lunecuș,
La săniuș,
Nici școlari nu gălăgesc...
După soare se doresc.

Pe răzoare
Unde-i soare
De sub țolul de zăpadă,
Scoate mâna, să se vadă,
Primăvara.
Face semn că vine iară,
Şi c'aduce flori, verdeață,
Înviere și viață.

Cu credință,
În biruință,
Rog pe Fiul Cerului,
S'ajung Învierea Lui.

VARIAȚIE PE O TEMĂ DIN „MAYTREI"

Logodna de primăvară

de AL. STRĂONEANU-BALAȘ

Mi-ai dat o bucurie, zi cu zi
Să-mi fie viața cântec pentru Ea;
Iubirea noastră 'n preajmă va rodi,
Căci 'mi-este dragă 'n tot cu voia mea.

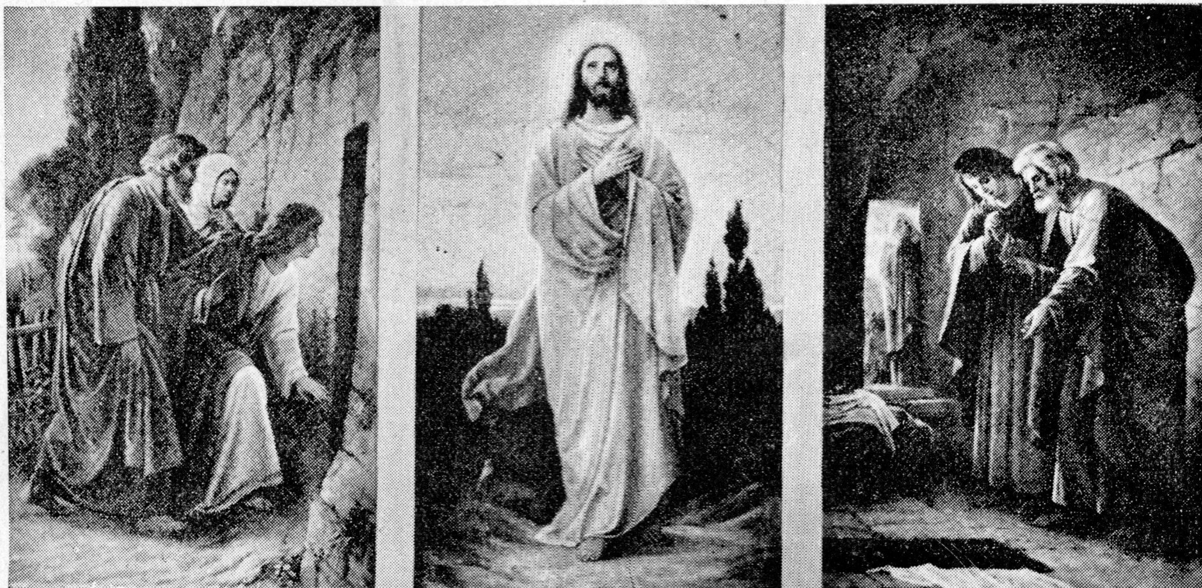
Şi cum cobori atâta bunătate,
Şi cum frământi rodirea 'n grâu pe șes,
Tot greul, de va ti, Tu îl abate
Asupra mea căci eu o am ales.

Inel din fir de aur dăruește
Credinței noastre cu tării de veac,
Ca din iubirea care ne unește
Belșug de joc și bucurii să-i fac.

INVIEREA LUI HRISTOS ȘI INVIEREA NOASTRĂ

DESPRIMĂVĂRARE IN DUH

de GRIGORIE T. MARCU

C. Schönherr: Dimineața Invierii

Ne apropiem de praznicul Invierii Domnului cu simțăminte ce vreau să fie demne de dimensiunile covârșitoare ale faptei ce se preamărește prin el. Zăbovim înfiorați la poalele muntelui și pașii noștri n'ar cuteza să-i calce urcușul dacă n'am știi că culmea ce străpunge cerul credinței noastre s'a înălțat pentru ca noi să răsbim prin mijlocirea ei la Părintele Luminilor.

Fără Inviere, Isus n'ar mai fi fost Hristos și nici Biserica Lui cerul pe pământ.

Fără Inviere, creștinismul ar fi fost pom fără de roadă, asemenea smochinului de pe calea care suia din Vitania la Ierusalim (Matei 21, 19.)

Fără Inviere, religia care a schimbat fața pământului ar fi fost o simplă opintire către cer și nu însăși calea care duce la cer.

Invierea lui Hristos e certificatul de aptitudine soteriologică (adică: mântuitoare) a creștinismului, e garanția isbăvirii totale din robia stricăciunii, după care întreaga făptură suspina (comp. Romani 8, 21-22.) După cum nu se poate cugeta înviere fără moarte, tot așa nu-i cu putință mântuire fără înviere.

De acest adevăr e conștient Mântuitorul însuși. Fapt despre care ne încredințează — printre altele — două momente ale vieții Sale în trup, amândouă situate, în timp, la limitele dumnezeieștilor Lui osteneli pentru aducerea oamenilor la cunoștința adevărului. Primul, este trimiterea celor doisprezece într'o misiune de încercare a râvnei lor pentru împărăția cerurilor. „În căile păgânilor să nu mergeți și în vre-o cetate de Samariteni să nu intrați — le poruncește Domnul apostolilor Săi — ci mai vârtos mergeți către oile cele pierdute ale casei lui Israil“ (Mat. 10, 5-6.)

De ce această severă oprelişte când știm că atunci când îi va trimite a doua oară — de astădată nu pe-o săptămână, ci pe toată viața — le va spune: „Mergând, învățați toate neamurile, *botezându-le în numele Tatălui și-al Fiului și-al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte am poruncit vouă“* (Mat. 28, 19-20)? *Răspunsul poate fi numai acesta: la prima lor trimitere, sf. apostoli n'ar fi avut ce să le spună semințiilor pământului, pentrucă opera de mântuire inaugurată de Domnul prin întruparea Sa încă nu se desăvârșise în Înviere. Învierea e culminația mântuirii, e coroana ei. Un pătrar de veac mai târziu cel mai zelos făclier al Evangheliei mântuirii, sf. apostol Pavel, va scrie neastâmpăraților săi Corinteni: „Dacă Hristos n'a înviat, deșartă este atunci predica noastră, deșartă este și credința voastră“* (I Cor. 15, 14), *ca să facă să amuțească toate îndoielile lor. Fără Înviere n'ar mai fi fost nimicit cel din urmă vrăjmaș, moartea* (I Cor. 15, 26) *și creștinismul n'ar fi* viața *nesfârșită ca vecinicia.*

Învierea lui Hristos ne dă certitudinea învierii noastre *și anume a unei îndoite învieri: una* aici pe pământ *și alta* dincolo de mormânt.

Cea dintâi e învierea la o viață nouă, care nu mai vrea să știe de păcat. Hristos n'a înviat pentru slava Sa. Hristos a înviat pentru proslăvirea noastră, ca iarăș să fim fii ai Celui ce ne-a zidit. Hristos a înviat ca să descue zăvoarele ce ne țineau ferecați departe de Dumnezeu. Dacă înainte de coborîrea Lui pe pământ mizeria morală a neamului omenesc era oarecum scuzabilă prin neputința omului de-a se ridica prin propriile sale puteri la Dumnezeu, apoi după Înviere nu mai putea fi așa. După Înviere, îndreptarea omului, înoirea lui devine un imperativ, nu o invitare. De ce? Pentrucă Hristos s'a dat pe Sine de ocară pentru toți oamenii, ca toți să umble întru înoirea vieții. El nu ne-a mântuit cu sila, dar a făcut în locul nostru tot ceea ce ne este cu putință ca să împlinim, pentru a ajunge la starea bărbatului desăvârșit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos (cf. Ef. 4, 14.) *Astfel încât noi suntem fără cuvânt de apărare dacă șovăim mai departe în păcat. Cuvântul pe care Apostolul îl scria în această privință Romanilor și nouă nu sufere nici o contradicție: „Deci ne-am îngropat cu Hristos, în moarte, prin botez; așa încât după cum Hristos a înviat din morți, prin mărimea Tatălui, tot așa și noi să umblăm întru înoirea vieții; dându-ne bine seama că omul nostru cel vechiu a fost împreună răstignit cu el, ca să se nimicească trupul păcatului, așa încât să nu mai fim robii păcatului“* (Rom. 6, 4 și 6.) *Să se observe bine un lucru: Apostolul nu zice „ar fi bine să umblăm și noi întru înoirea vieții“ ci „tot așa și noi* să umblăm *întru înoirea vieții.“ Dacă am avea simțire paulină, atunci am pricepe că lenea spirituală a multora, care vrea să facă zădarnică crucea lui Hristos, este lovită de moarte prin aceste cuvinte și efortul de-a ne apropia subiectiv mântuirea plinită pentru noi toți de Domnul este învestit cu pecetea poruncii. Sf. Apostol Pavel nu era omul situațiilor medii, nu era unul din acele suflete molâi pe care – după cum spunea Dante cerul le refuză și infernul le disprețuiește. Atitudinile pasive față de moartea și Învierea Domnului nu încap în socotelile acestui om fierbinte ca un vulcan și categoric ca adevărul, pentrucă ele desonorează pe cel ce le are și nu sunt vrednice de condiția de creștin. „Noi cari am murit păcatului, nu vom mai vietui în păcat“ ? – scrie el undeva* (Rom. 6, 2.) *Ați citit vreodată aceste cuvinte? Iertați-mă: nu întreb dacă le-ați citit în fugă, pentrucă aceea nu-i cetanie din Scripturi. Am văzut acrobați trecând prin flăcări și focul nu le-a pricinuit nici o arsură, pentrucă l-au trecut în grabă. Când am pus întrebarea de mai sus eu am vrut să spun că v'ați aplecat vreodată asupra acelor spuse ale Apostolului, așa fel ca dogoarea lor să vă încingă sufletul? Am fi aflat atunci că stăruința în păcat a celuice s'a spălat în baia nașterii celei de a doua* (cf. Tit. 3, 5) *este nici mai mult nici mai puțin decât o fărădelege crasă.*

A fi creștin înseamnează a urma necondiționat pe Hristos. Iar a fi om înseamnează a râvni să fii creștin și a te strădui în consecință.

Ni se aruncă din atâtea părți acuza că nu mai suntem creștini, că-l mărturisim pe Hristos numai cu buzele, când știm atât de bine că simțirile Lui ar trebui să fie simțirile noastre și faptele Lui, faptele noastre. De ce n'am fi sinceri și n'am admite că această imputare este în mare măsură adevărată când faptul însuși al recunoașterii unei greșeli înseamnează primul pas spre îndreptare? Lupta împotriva supranaturalului – inaugurată de ateele veacuri moderne încă nu s'a potolit și încrederea orgolioasă a omului în puterile sale pământești încă nu s'a topit de tot, cu toată desprimăvărarea spirituală la care cerul asistă alături de noi cu ochi înrourați.

Dacă e adevărat că creștinismul nu-i numai o profesiune de credință, nici numai o insti-

Pantocrator

Bucuria Paştilor

tuţie văzută care se manifestă înafară prin organizaţia sa, prin cultură şi prin propovăduirea rituală a virtuţilor morale, ci în primul rând o convingere religioasă adâncă, întregită de-o viaţă nouă trăită exclusiv în Hristos, atunci putem să luăm asupra noastră, fără temerea că ne-am nedreptăţi, vina de-a fi nesocotit religia cea adevărată în ceea ce are ea mai esenţial. Pentrucă nu cel ce zice că-i creştin e bineplăcut Domnului, ci cel ce face *fapte de creştin. Atâtea concepţii de viaţă, îmbiate în cuvinte cari de cari mai meşteşugite de vechile religii şi sisteme filosofice ale antichităţii, au delectat auzul înaintaşilor noştri. Şi totuşi, nici una din ele n'a isbutit să se impună în atenţia posterităţii, pentrucă tuturora le lipsea acest unic argument:* puterea exemplului. *Mântuitorul* şi-a pilduit *la tot pasul* binevestirea *Sa. Suprema încununare a vieţii Lui este Învierea Lui din morţi. Ea a frânt în două istoria lumii. De-atunci încoace nu mai este iudeu şi elin, nu mai este stăpân şi slugă şi nici parte bărbătească şi parte femeiască* ci toţi suntem una în Hristos. *Virtual? Pentrucă realitatea pare a fi cu totul alta. Care-i pricina? Una singură: nu toată lumea îl cunoaşte pe Hristos cu adevărat. Cine l-a cunoscut, a mers bucuros, pentru El, chiar şi la moarte. Pentru unii ca aceştia moartea nu mai este sfârşitul unei vieţi, ci începutul alteia.*

Toate neajunsurile de cari sufere omenirea zilelor noastre provin din nesocotirea pildei care ne-a dat-o Hristos, din refuzul (inconştient sau voit) harului pe care ni l-au agonisit patimile, moartea şi Învierea Sa. Şi aceste neajunsuri sunt multe ca iarba câmpului. Întrebaţi pe cel mai încăpăţinat ateu dacă nu doreşte să se scape de ele şi vă asigur că răspunsul lui afirmativ va tălmăci dorul după o viaţă mai bună al întregei făpturi care sufere numai şi numai din pricina nepăsării ei faţă de noua ordine de viaţă instaurată de Mântuitorul pe pământ.

*

Se desprimăvărează. Natura îşi despleteşte podoabele. Renaşterea ei veseşte sorocul desmorţirii sufletului omenesc, desprimăvărarea în duh pe care o cântă clopotele Învierii. Îi plâng pe cei ce se feresc de adierile ei întremătoare.

PĂPUŞA DE LUT

de ION T. ION-HOTARELE

**Doamne,
Un pumn de lut luat-ai cu mâinile-amândouă
Şi-l frământaşi încet cu picături de rouă
Până făcuşi păpuşa să-ţi semene în toate
Şi-i dăruişi şi viaţă în marea-ţi bunătate.
Apoi l-ai sărutat. L-ai strâns cu drag la sân
Şi-ai dispărut pe raze, lăsându-l bun stăpân
Pământului şi-a toate ce el rodeşte 'ntruna
Şi 'n slujba lui ai pus şi soarele şi luna
Ai dispărut, o, Doamne, şi timpul, cerul Tău
Îl poartă telegarii de atunci mereu, mereu
Iar pumnul cel de lut ce-l frământaşi odată
Uită că-ţi este fiul, uită că Tu-i eşti Tată.
Se 'ntreabă: „Unde este? Eu sunt asemeni Lui?
De locuieşte 'n ceruri, voiesc la El să sui
Să-L văd şi să mă vadă! Crescut-am doar acum...
Şi-apoi, un bun părinte nu-şi părăsea în drum
Copilul cel mai drag, cum a făcut cu mine,
Şi locuia pământul în zorile senine!"
Aşa vorbeşte dânsul, păpuşa de altădată
Şi Doamne, Tu priveşti-o cu faţa 'ndurerată
Că ochii ei lăuntrici nu s'au deschis nici când...
Din vremuri după toate te-ar fi purtat în gând
Şi chipul Tău Părinte, slăvit din gură 'n gură
L-ar fi văzut cum creşte şi 'n floare de răsură.**

LITERATURĂ PASCALĂ

de L. G. MUNTEANU

De ani de zile, la sărbătorile sfintelor Paşti urmăresc cu atenţiune articolele consacrate Învierii Domnului. Aceasta nu pentru a gusta din frumuseţile limbistice ale expunerii, sau pentru a descoperi vre-un adevăr nou, ci din convingerea că în ele se reoglindeşte, cantitativ şi calitativ, credinţa autorilor în suprema minune a Mântuitorului.

Mai mult chiar, întrucât sunt semnate de oameni cari în bună parte nu aparţin breslei ziariştilor, ci reprezintă cele mai diverse ramuri de activitate culturală, ne îmbie un important element în fixarea diagnosticului asupra potenţialului de credinţă propriu păturei noastre culte într'un moment dat.

Căci este un adevăr sigur, că după atitudinea ce o are cineva faţă de minunea învierii lui Hristos îşi orientează el şi purtarea faţă de persoana şi doctrina Lui, faţă de creştinism peste tot. A vedea în înviere o minune, un eveniment istoric, real, supranatural, înseamnă a considera pe Mântuitorul drept Fiul lui Dumnezeu, care ne descopere voinţa cerului şi pune temelii unei religii supranaturale. Dinpotrivă a vedea în acest eveniment un fapt natural, căruia fanatismul religios i-a dat amploare, sau un simbol, ori chiar un simplu mit — înseamnă că se coboară Hristos în rândul oamenilor muritori, învăţătura lui la o doctrină omenească, cu părţile ei bune şi rele, cu posibilităţi de desvoltare, iar creştinismul la o religie naturală, produs omenesc, necuprinzând adevărul divin, neobligând cu necesitate pe om.

„Dacă n-a înviat Hristos, zadarnică e predica noastră, zadarnică şi credinţa voastră" — spune Apostolul Pavel.

Minunea Învierii este socotită de Sf. Pavel, cel mai iscusit şi activ apostol al Mântuitorului, însuşi temeiul credinţei creştine. Pe acest temeiu este clădită însăşi convertirea lui. Hristos cel înviat îl cheamă la apostolat. Pe acest temei îşi zideşte întreaga sa predică între păgâni. Este supremul argument prin care cere dela aceştia credinţă în natura dumnezeească a lui Hristos, în sfânta lui misiune de a ne mântui din stăpânirea păcatului.

Aceeaş importanţă o prezintă şi pentru noi.

Ori poate îşi închipue cineva, că un simplu articol de ziar nu este un criteriu de a califica credinţele religioase ale autorului? Presupunând sinceritatea celor ce scriu, de ce n-am putea trage toate concluziile logice?

Ei bine, pe urma acestei investigaţii am ajuns la constatarea, că neluând în seamă articolele oamenilor de specialitate, şi ale câtorva excepţii, majoritatea dovedesc o simţitoare abatere dela adevărul de credinţă al creştinismului.

Puţini sunt pe cari i-am catalogat în categoria excepţiei, cari vorbesc direct despre Învierea Domnului, ca despre o supremă minune, ca despre cel mai puternic argument al dumnezeirii Lui.

Cei mai mulţi au în vedere sărăbătoarea creştină a sfintelor Paşti. Pe cât se poate trec cu vederea evenimentul prin care şi pentru care îşi are rosturile ei această sărbătoare. Şi chiar dacă amintesc de Învierea Domnului, atunci nu ca despre un fapt real, istoric, care ne obligă la credinţă şi la consecinţele cari se desprind din ea, ci ca despre o reminiscenţă din trecutul de fanatism religios al creştinătăţii. Aduc în schimb nesfârşite osanale sărbătorii care simbolizează triumful moralei creştine asupra păgânismului, sau sărbătorii simbol al primăverii, care cheamă la o nouă viaţă natura înconjurătoare.

Fără îndoială constatarea nu-i deloc încurajatoare.

Dar de unde acest duh al îndoielii, această sfidare a unui adevăr atât de evident şi de fundamental? Din proprie convingere, e greu de presupus. Convingerea pretinde examinarea atentă meticuloasă a poziţiilor adverse. Din acest studiu poziţia creştină e destul de puternică, pentru a triumfa.

Atunci nu rămâne decât o singură cale. Sunt influinţele streine, cari în viaţa noastră sufletească au făcut mai mult rău decât bine. Dornici a ne pune pe linia progresului apusean, dupăce veacuri de zbucium am fost stângeniţi în evoluţia noastră culturală proprie, am primit tot ce ni s'a dat încercând a asimila. Astfel am ajuns ca raţionalismul ateu din Franţa şi Germania secolului XIX să rodească şi la noi îndoiala şi necredinţa. Intelectualul nostru nu se întreabă de ce se îndoieşte în Înviere, când părinţii lui au crezut din tot adâncul sufletului lor? Îşi spune, cum ar crede, când în Apus atâţi oameni de stiinţă de mult nu mai cred. Ar fi o lipsă de pietate faţă de atotputernica ştiinţă. Ar introduce în templul acesteia o ideie profanatoare. Dacă un Voltaire, Renan, Strauss, Paulus, Lotze etc., au spus că Hristos n'a înviat, pentru el este lucru sfânt. Teama de a nu i se contesta dreptul de a se numi om de ştiinţă, îl face să-şi însuşească orice neghiobie, cugetată şi propovăduită în Apus.

ІС ХС
НИ КА

ИЖЕ ВЪ СТЫХЪ ѠЦА НАШЕГО
АРХІЕПКОПА КЕСАРІЕ КАП
ПАДОКІИСКЫА ВАСИЛІА ВЕЛИ
КАГО · ПООУЧЕНІЕ КЪ ПРѢЗВИ
ТЕРОУ Ѡ БОЖЬСТВѢНѢИ СЛОУ
ЖБѢ · И Ѡ ПРИЧЕЩЕНИИ

Pagină din Liturghierul dela 1508

Da, raționalismul apusean, forțat pentru apărarea propriilor lui poziții, a frapat pe mulți intelectuali ai noștri cu teoriile, cari vor să explice minunea învierii, ca pe un fenomen natural. El a inițiat și lansat în numele științei și teoriile înșelăciunii, morții aparente, viziunii și miturilor. Pentru el apostolii, ucenicii, femeile mironosițe, Iosif și Nicodem sunt marii vinovați, cari fie din slăbiciune față de Isus, fie din interese personale, au indus lumea în eroare. Aceștia au schimonosit adevărul, făcând lumea să trăiască într'o minciună de două milenii.

În fața acestor combinații necesare pentru justificarea spiritului de negație a tot ceeace este supranatural, argumentele logice și istorice n'au nici o putere documentară. Zadarnică a fost strădania de a le arăta, că din teama apostolilor cari părăsesc, se lapădă de învățătorul lor când e dus la judecată, in două zile nu se poate naște curajul, de a-l fura din mormânt, luptând cu păzitorii mormântului sigilat; că din desamăgirea ce le-a umplut sufletele în urma tragicului Lui sfârșit, psihologic n-a putut rezulta convingerea în învierea Lui, fără intervenirea unui fapt extraordinar, zadarnic argumentul că moartea aparentă este o presupunere potrivnică a tot ceea ce a putut stabili medicina vremurilor noastre, 6 ore cu mânile și picioarele străpunse de cue, coasta înpunsă de suliță, poziția trupului atârnat pe cruce, e mult prea mult și pentru cel mai viguros organism, ca să-și dea sfârșitul; și apoi chiar dacă am presupune imposibilul, un om în agonie retrezit la viață se poate arăta apostolilor, ucenicilor, numai la câteva zile cu un trup transfigurat? Cum poți convinge de realitatea prezenței Lui pe un sceptic cum este Toma? Zadarnică dovada psihogică, după care nici viziunea subiectivă a apostolilor, nici cea obiectivă prin anumite apariții luminoase ale Celui răstignit, n-au putut creia convingerea capabilă a duce până la jertfă pe apostoli, între cari pe un Pavel, om de cultură superioară.

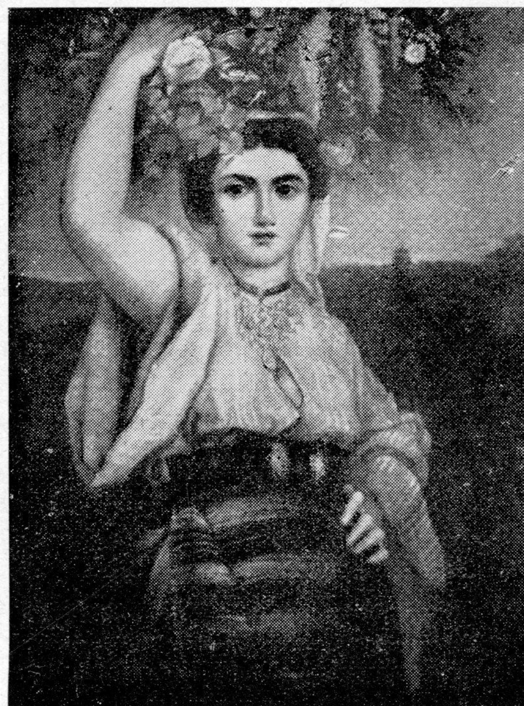
Zadarnice amănuntele istorice din sf. Evanghelii, cari explică totul atât de natural, atât de convingător, încât nici o obiecțiune nu li se poate aduce.

Raționalismul trebue să-și susțină teza sa absurdă.

Dar găsesc nelogică influința lui asupra oamenilor noștri de cultură. Ei n'au nici cel puțin justificarea, că reprezentanții acestui raționalism ateu sunt exponenții științei, deci personalitatea lor ca oameni de știință îi obligă la o asemenea părere. Pentrucă adevărații oameni de știință sunt și buni creștini.

Îi consider îndoit de vinovați când se mai și fac apologeții de ocazie ai unor probleme nestudiate, cari nu-i preocupă, infiltrând în mulțime virusul îndoelii și necredinții.

Pentru aceștia un sfat prietenesc și creștinesc: mai bine să nu scrie, decât să scrie așa. Căci vai de acela prin care intră sminteala în mulțime.

Mihail Lapaty: Buchetiera

DUPĂ 20 DE ANI

UNIREA BASARABIEI

de I. MOGA

Văzută prin adâncul celor două decenii ce s'au scurs dela unirea Basarabiei cu Patria Mamă, revenirea acestei frânturi de Moldovă înstrăinată în totalitatea culturală şi politică a neamului nostru, apare ca unul din acele miraculoase evenimente, de cari numai la răscruci de istorie se întâmplă în viaţa unui popor.

Căci în adevăr, e un miracol puterea uimitoare cu care conştiinţa naţională, abia trezită în sufletul Moldovenilor de peste Prut, a reuşit să străbată toate fazele evoluţiei spirituale naţionale, dela cultul limbei strămoşeşti, până la ideea unităţii politice a neamului, culminând în actul din 27 Martie 1918. Acest proces, care în celelalte provincii subjugate s'a zămislit timp de un veac şi jumătate, Basarabia l-a trăit şi săvârşit rezumativ în 12 luni; acesta e miracolul!

S'au făcut, fără îndoială, şi înainte de războiu, încercări de trezire a culturii naţionale în Basarabia — unii vor să vadă o asemenea încercare şi în mişcarea revoluţionară din 1905 — dar răsunet în conştiinţa poporului, n'au avut. Dacă anume intelectualii basarabeni se rupseseră ideologic încă de atunci de Rusia ţaristă, ei militau mai mult în vârtejul ideilor sociale, de cât în cadrul conştiinţei naţionale active, în cât în preajma deslănţuirii războiului mondial, sufletul Moldovenilor de peste Prut era robit în întregime de mirajul Sfintei Rusii atotputernice şi a Ţarului uns de Providenţă cu misiunea de a desrobi şi stăpâni întreagă creştinătatea răsăriteană dreptcredincioasă. Copleşitoarea înrăurire a acestei Sfinte Rusii cu Ţarul ei izbăvitor de noroade, nimeni nu o putea clinti din sufletul ţăranului basarabean, şi chiar intelectualii îmbibaţi de idei socialiste, ostili regimului politic ţarist, nu se puteau desprinde din lumea de gândire a literaturii ruseşti, pentru a-şi altoi în suflet cultura românească, pe care o considerau înstreinată de rosturile atavice ale neamului.

Astfel nu e de mirare că în clipa izbucnirii războiului mondial, Moldovenii de peste Prut, departe de a-şi pune problema orientării lor viitoare, erau cu ochii aţintiţi asupra Rusiei şi a Ţarului, a cărei misiune o găseau a fi în lupta mesianică pentru credinţă, luptă ce urma să fie încoronată prin aşezarea crucii creştine pe biserica Sf. Sofia din Constantinopol.

România liberă, pentru ei n'avea alt rost în aceste clipe hotărâtoare ale istoriei, de cât să se ataşeze, ca ţară soră creştină, la această cruciadă.

Cu o asemenea orientare sufletească, Moldovenii de peste Prut, au rămas cu desăvârşire uluiţi, când revoluţia socialistă, izbucnită în Februarie 1917 la Petrograd, prăbuşi tronul Ţarului şi zgudui din încheieturi „Sfânta Rusie". Din haosul curentelor de idei revoluţionare, în care popoarele vastei împărăţii erau chemate la o nouă viaţă socială, Moldovenii noştri nu desprindeau încă posibilităţile unei vieţi naţionale politice; ei şi după o jumătate de an de frământări, erau cu ochii peste Nistru, la „marea republică rosienească", de unde îşi aşteptau rosturile viitoare.

A fost nevoie de exemple de jertfelnicie eroică pentru idealul unităţii noastre naţionale a intelectualilor emigraţi transivăneni şi bucovineni, şi a voluntarilor ardeleni, pentru ca Moldovenii de peste Prut să fie smulşi din idea autonomistă republicană, până la care reuşiră a evolua, şi să-şi întoarcă privirea de peste Nistru, spre Regele şi Coroana României, ca simbol al unităţii neamului.

Fără îndoială că la opera de renaştere culturală şi naţională a Basarabiei au lucrat cu stăruitoare abnegaţie numeroşi fruntaşi intelectuali ai acelei provincii, grupaţi din Martie 1917 în Partidul Naţional de sub presidenţia mecenatului Vasile Stroescu. Dar adevăraţii îndrumători, exemple vii de naţionalism eroic, erau Ardelenii, fie intelectuali emigraţi, fie voluntari, — oameni cari purtau în suflet martiriul de veacuri al neamului lor şi dârzenia de luptă a celor pentru cari *România Mare* nu era numai un ideal, ci un *imperativ de viaţă*, de realizarea căruia depindea singura posibilitate de a-şi revedea meleagurile lor. Rolul acestora în trezirea conştiinţei naţionale şi îndrumarea mişcării politice de peste Prut a fost hotărâtor. Scriind despre activitatea din aceste vremuri a voluntarilor ardeleni, ziarul „România Mare" care apărea la Chiev, mărturisea: „Ofiţerii ardeleni fură adevăraţi semănători de idei şi de sentimente româneşti pentru universitarii (studenţii) basarabeni. O legătură se făcu între lagărul de prinsonieri din Darniţa şi studenţii basarabeni, şi luă naştere, pe urma ei, prima societate universitară românească în Chiev. Dar nu mai puţin important fu şi rolul soldaţilor noştri. Prin uliţi, pieţe, gări, ei găsiau contactul cu soldaţii basarabeni, răspândind pretutindeni contagiunea ideilor şi sentimentelor naţionale.

Bietul suflet basarabean! In ce pradă cumplită de îndoieli şi lupte cu sine însuşi se află el acum. Cu o ureche ascultă glasul de sirenă al

Privelişti româneşti

făgăduielilor mari şi amăgitoare ale revoluţiei ruse. Cu ceealaltă, el aude pe „Deşteaptă-te Române“ ardelenesc, pe „Pe-al nostru steag“, pe „La arme!“. Melodia e primejdios de ademenitoare. Ea deşteaptă în inima lui armonii profunde, ce vin parcă dintr'un ecou prelung şi îndepărtat. I se pare că le-a mai auzit odată undeva. Ele îl sgudue, îl farmecă, îl înving. Ar vrea să plece, să le urmeze. Dar îl recheamă iar şi-l ţintuesc locului valurile de disarmonii lărmuitoare ale himerelor revoluţiei. Ele îl mai încurcă o clipă, îl ameţesc... Nu mai e însă primejdie.

Ei îşi dau încă titluri nouă şi pompoase de *„socialişti-democraţi“*, *„socialişti-revoluţionari“*, *„radical-democraţi“*, — dar ce importanţă mai au acestea, din momentul ce au devenit *„români“?*

Iar când aceşti prinsonieri ardeleni s'au îndreptat ca voluntari spre frontul românesc spre a-şi jertfi viaţa pentru idealul naţional, impresia produsă în sufletul Basarabenilor a fost covârşitoare. „Hotărârea voastră, fraţilor — spunea ofiţerul moldovan A. Crihan — de a vă uni să mergeţi cu toţii la lupte crâncene, în schimb de viată, oricum tihnită şi sigură de plenic (prisonier), pentru neam şi ţară, e straşnică pentru vrăjmaşii voştri, dar măreaţă pentru noi, şi ea, totdeauna ne-a fi ca pildă nouă în apărarea drepturilor noastre“...

Adăogând la aceasta activitatea desfăşurată la Chişinău de intelectualii transilvăneni şi bucovineni emigraţi, cu drept cuvânt putea constata un scriitor basarabean, „că la Odesa, Chiev, Chişinău şi Iaşi, Ardelenii şi Bucovinenii, ca primii creştini poartă făclia unirei neamului cu sfinţenie şi devotament, fiind oricând gata la sacrificii până a-şi pune şi viaţa.“

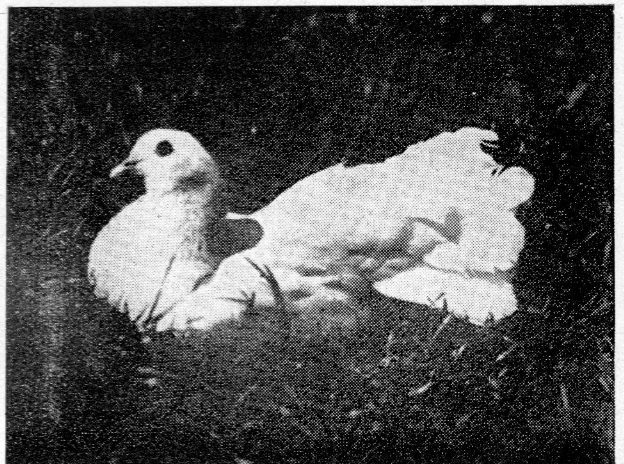
Iar mai târziu, un alt Basarabean mărturisi răspicat: „Voi sunteţi aceia, cari aţi întins braţul vostru peste Carpaţi şi Prut sorei noastre Basarabia, arătându-ne calea mântuirii. Voi sunteţi aceia, cari aţi sădit în sufletele noastre sămânţa idealului naţional şi tot pe voi vă asigurăm că ea va fi udată cu sudoarea muncii noastre spre biruinţa din care va creşte şi înflori cea mai frumoasă floare românească: *„România Mare şi puternică.“*

*

Ar însemna însă să micşorăm importanţa actului dela 27 Martie 1918, dacă n'am arăta că toată această activitate n'ar fi adus la deplină biruinţă, dacă ideile semănate de Ardeleni şi Bucovineni n'ar fi găsit răsunet larg în sufletul învăţătorimii moldovene de peste Prut, a profesorilor şi câtorva însemnaţi boieri, cari s'au dedicat cu totul operei de redeşteptare naţională şi de organizare politică a Românilor basarabeni. Cum se şi cuvenea, ei au fost aşezaţi la posturile de conducere, şi ei au activat în straturile largi ale poporului, la congrese, conferinţe, zemstve şi în Satul Ţării, ei au fost purtătorii destinului Moldovenilor de peste Prut până la contopirea în totalitatea neamului.

Datorită acestor factori, provincia de peste Prut a trăit epopeea renaşterii naţionale şi-a putut străbate toate fazele de evoluţie politică, până la unirea fără condiţiuni cu Patria Mamă.

Acţiunei politice, cum era şi firesc, i-a premers o intensă mişcare culturală. A fost nevoie întâiu de trezirea sufletului moldovenesc din amor-

țeala seculară, de reînoirea dragostei de limbă strămoșească, de smulgerea din lumea de gândire a bisericii și literaturii rusești, și de împărtășirea acestor Moldoveni cu limba, literatura, istoria și geografia română. Învățătorimea basarabeană nu cunoștea literele latine; numai datorită cursurilor ținute pentru acești dascăli crescuți în școală streină, s'a ajuns ca în toamna anului 1917 învățământul primar din Basarabia să poată fi complet românizat, prin deschiderea a 800 școli primare. Cu același scop de instrucție superioară românească a fost organizată universitatea populară dela Chișinău și catedrele de istorie și limbă română la Universitatea din Odesa.

La vechile periodice „Cuvânt Moldovenesc" și „Luminătorul" se adaog publicații noui, ca revista „Școala Moldovenească", „Soldatul Moldovean", ziare ca „Depeșa", scos de emigrații dela Odesa, și în deosebi „România Mare" scoasă de voluntarii ardeleni la Chiev din inițiativa lui O. Goga, „Ardealul" scos de O. Ghibu și I. Mateiu, pentru a culmina cu ziarul „România Nouă" în redacția căreia O. Ghibu strânsese cele mai bune condeie recrutate din reprezentanții tuturor Românilor subjugați și ai celor din Regatul liber. Această presă naționalistă a luptat cu neînfricat avânt împotriva celorlalte publicații periodice și singuratice, îmbibate de spiritul revoluționar, cari tindeau să zădărnicească mișcarea unionistă.

Paralel cu acțiunea culturală, Partidul Național ducea cu mult tact și curaj lupta politică împotriva curentului revoluționar federalist, reușind să proclame la 21 Octomvrie 1917 *autonomia* provinciei de peste Prut, al cărei parlament, numit „Sfatul Țării", își inaugură activitatea în mijlocul unei însuflețiri de nedescris, în ziua de 21 Noemvrie 1917, având printre membri săi 70% moldoveni, iar restul ruși, ucrainieni, greci, bulgari, găgăuți și evrei. După această strălucită biruință românească, Basarabia la 2 Decemvrie 1917 se declară *republică*, deocamdată *în cadrul Republicii Federative Rusești*, pentru ca la 24 Ianuarie 1918 să se rupă definitiv de Rusia proclamându-se *Republică Moldovenească independentă*.

Această lichidare a unui trecut de robie de mai bine de un veac, nu s'a făcut fără greutăți. În rândurile soldaților moldoveni începură a pătrunde tot mai adânc ideile revoluționare rusești, cu ascuțișul îndreptat împotriva Dinastiei române și a Regatului liber, cu vădite porniri de a târî această provincie în iadul revoluției rusești. A fost nevoie de întrarea armatei române în 22 Ianuarie 1918 în Chișinău pentru ca ordinea să fie restabilită și să fie îndepărtate toate piedecile din calea măreţului act al *unirii cu Patria Mamă* proclamat în ziua de 27 Martie 1918.

*

Unirea Basarabiei a izvorît din străduințele și aspirațiunile întregului neam. Neprețuita valoare spirituală a acestui act stă însă și în faptul că el s'a săvârșit în clipa când însași ideea de stat național unitar și independent, agoniza frântă în două, de pacea dela Buftea, unirea aducând celor căzuți pradă desnădejdii noui puteri de încredere în viitorul neamului. În acele momente de grea încercare, ea s'a desprins ca o poruncă a destinului românesc, asemenea semnului izbăvitor al Sfintei Cruci, ce i s'a ivit pe cer lui Constantin cel Mare, arătând întregului neam românesc ce sângera pe diferite fronturi simbolul biruinții veșnice: *Unirea*.

LACRĂMI

de I. V. SPIRIDON

Lacrămi ce 'mpletiți ușoare
Suferinții noastre haină,
Cine să 'nțeleagă oare
Nepătrunsa voastră taină?

Când picați, picați a lene
Din muiate zări albastre,
Cine să 'nțeleagă 'n gene
Tremurarea boabei voastre?

Lacrămi, șir de cruci cari sue
Vieața – culme-a Căpățânii –
Cine oare-ar ști să-mi spue
Când vă șterg cu dosul mânii?

În fierbintele vârtej de
Stropi ce stăruie 'n pleoapă,
Cine-ar ști câtă nădejde
Lunecarea voastră 'ngroapă?

Lacrămi, visurilor moarte,
Când vă scurgeți în neștire,
Cine 'n lume ar cunoaște
Muta voastră tânguire?

Lacrămi – mir pentru iubire –
Plugul vost când fețe sapă
Unde s'ar găsi potire
Oceanu-vă să 'ncapă?

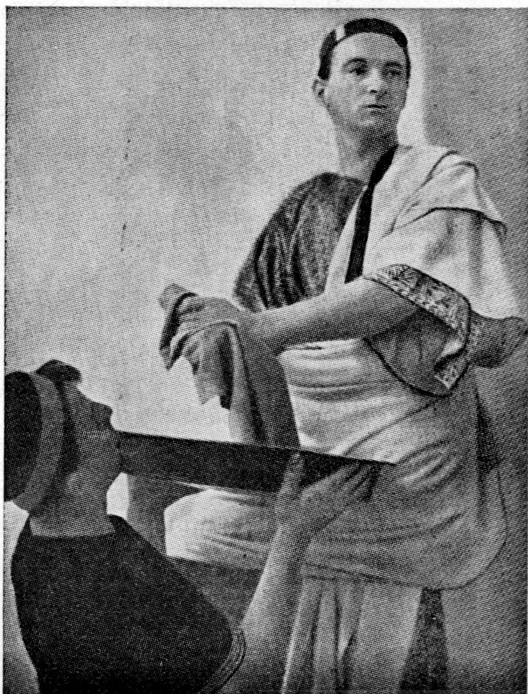
Și în ochii stânși noptatici
Când vă statoriți isvorul,
Unde s'ar găsi gramatici
Să vă tălmăcească dorul?

TÂLCUIRI PASCALE

VARIANTELE LUI IUDA TRĂDĂTORUL

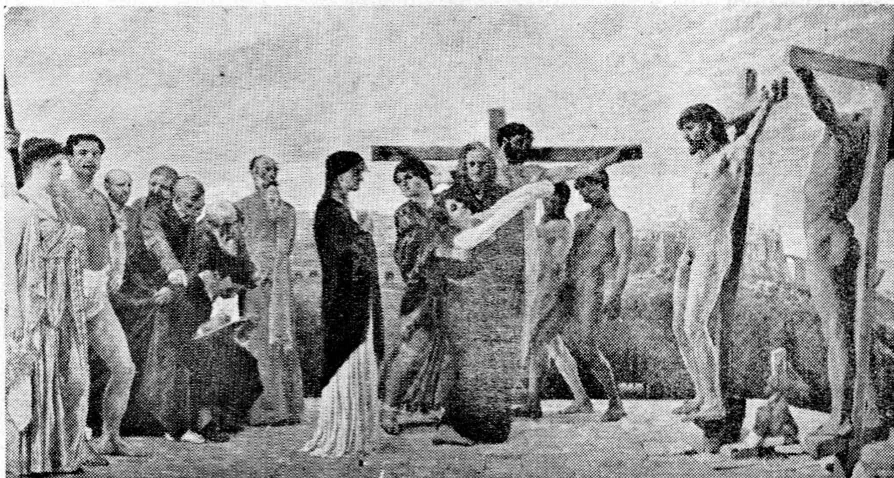
de IOAN GH. BULEA

Iuda, deși s'a spânzurat, n'a murit, căci spiritul său satanic activează permanent contra vieții spirituale. Iuda e schimbarea îngerului de lumină în diavol. De aceea Iuda reprezintă cea mai categorică tăgăduire a divinității și spiritualității creștine. Iuda n'a putut înțelege că viața are centrul de gravitate în Dumnezeu și în aproapele. Așa se explică faptul trădării lui. Sufletul său rămâne un imens pustiu în care candela credinței nu poate înflori. Conștiința sa pervertită a respins iubirea divină, care este o absolută dăruire pentru fericirea omului. Spiritualitatea vieții este înlocuită cu materialitatea ei, încât perspectiva eternității e întunecată, iar viziunea cerului denaturată, încât nu se mai poate intui frumusețea vieții harice. Trădarea e săgeata demonică ce străpunge inima omului și-l abate dela destinul său propriu. Omul nu se mai poate realiza pe sine, căci nu mai dispune de sine. Se află sub dominația absolută a voinței diabolice ce-i pregătește în mod sigur dezastrul și ruinarea sufletească.

În ordinea spirituală *trădarea lui Iuda are ca echivalent anularea chipului lui Dumnezeu în om, ce duce la negarea lui Hristos.* Iuda, iubitorul de arginți, vinde pe Domnul său! Pentru bani, dă morții pe Stăpânul vieții. Prin aceasta și-a pregătit calea ce duce la prăpastie. Pierde legătura cu Cerul și rătăcește pe drumul durerii și al morții. Mustrarea conștiinței pentru gravitatea faptului săvârșit îl aruncă pe valurile disperării. Refuză înfierea cu Dumnezeu, prin întruparea lui Iisus, și rămâne un fiu denaturat al Tatălui ceresc. Legătura sa cu eternitatea e nimicită și astfel se situiază în afară de iconomia mântuirii creștine. În actul trădării sale se manifestă încercarea luciferică de a detrona pe Ziditor și a-i lua locul. Evident, aceasta e o alunecare ireparabilă și exclude posibilitatea expierii prin căință. E o cădere definitivă și constituie o răsturnare de valori, ce duce la o catastrofală prăbușire sufletească.

Păcatul lui Iuda reprezintă punctul ultim al răutății și mișeliei omenești. Păcatul lui Iuda s'a multiplicat în lume prin *ură, minciună, violență omor și trădare.* Trădătorii, fie în ordinea spirituală, fie în cea socială, *sunt vânzătorii de har și risipitorii de sfințenie.* Tăgăduiesc revelația di-

SUS:
Pilat

DREAPTA:
Max Klinger: Răstignirea

vină și nu se pot învrednici de certitudinea vieții spirituale. Prin aceasta ei rămân pururea orfani de ideal și năzuinți spirituale. Rămân pentru totdeauna expatriații cerului, căci drumul spre culmile mântuirii nu-l pot ridica. Nu mai pot afla adevărul vieții și nici descifra sensul existenții. Devin incapabili și neputincioși în lupta pentru ideal. Se poticnesc și nu se mai pot ridica, fiindcă sunt privați de asistența proniei divine. Rămân în confuzie și incertitudine. S'au înrolat în ceata diavolului și nici nu se mai pot gândi la o salvare din chin și durere. Sunt suflete pe veci pierdute! Sunt cetățeni ai întunericului și modalității de manifestare a răului din lume. Renunță la lumină, pe care căutându-o n'o mai pot afla.

Iuda cel închinat spre arghirofilie, pentru 30 de arginți dă morții pe Cel fără de moarte! Pentru sunetul arginților vinde pe Hristos și abdică dela misiunea sa! Greutatea banilor a valorat mai mult, decât bogăția vieții harice. Cu sărutul trădării dă călăilor pe Hristos! Se face unealta Fariseilor în prinderea și răstignirea lui Iisus! Pentru bani a fost vândut Iosif de frații lui și tot pentru bani se desparte Iuda de Stăpânul său. Iuda cel nesocotit la minte, prețuește în bani pe Cel neprețuit!

Gestul lui Iuda e îngrozitor! Nici el n'a avut curajul să suporte fărădelegea sa, încât s'a spânzurat. Trădătorul singur se dă morții, căci nu poate suporta gravitatea actului său. Dând judecății și morții pe Stăpânul vieții, singur moartea lui și-a prilejuit. Suprimă viața lumii, spre a se lipsi de viața lui.

„Nu cunosc o ființă mai disgrațiată, mai monstruoasă ca tradătorul. Care-și vinde prietenul, fratele, idealul. Care ar fi în stare să plătească, numai să fie cumpărat și să i se ceară o trădare. Omul care n'are nici o credință pentrucă le vinde pe rând, pe toate. Care își dezonorează familia, patria în care s'a născut, care își pune ștreangul la gât ca Iuda. Iar când întârzie s'o facă, este ocolit ca un hoit, de toată lumea." Acesta e trădătorul de Dumnezeu și de neam! *De aceea actul trădării e un semn de impietate și ireverență față de Creator.* Trădarea e școala lașității și a ipocriziei! Antidotul trădării e școala credinței. E drumul supremei jertfe pentru ideal. Al sângerării pentru cruce și neam. E calea arătată de Hristos pe cruce și de toți mucenicii ceștinătății. Acesta e drumul spre biruință, nemurire și mântuire. Prin el ne apropiem de sfințenie.

Drumul mântuirii reale e calea spre Golgota. „Acolo pe cruce, ne-a lăsat Isus taina întregei Sale vieți." (Sittré)

Tiranul și crudul Irod a dat salutul lui Hristos prin masacrarea alor 14.000 de prunci nevinovați; iar Iuda L-a traficat ca pe o marfă. Ei și urmașii lor formează coaliția urii contra lui Isus. N'au reușit ei să-l învingă pe Isus, dar urmașii lor au continuat mai departe lupta contra lui Hristos. Împărați nelegiuiți au deslănțuit prigoane sângeroase contra creștinilor, crezând că vor putea alunga pe Isus din lume. S'au înșelat amar, căci toți au fost învinși și au exclamat: „Ai învins Galileene!"

Pe lângă mantia imperială Iuda a îmbrăcat și toga de filosof ateu și materialist. În timpurile moderne Iuda înalță zidurile chinezești ale ateismului și internaționalismului prin francmasonerie și comunism. Iuda ca tiran politic s'a arătat prin flacăra roșie ce a incendiat Rusia și prin actuala Spanie însângerată. In domeniul economiei, Iuda e părintele materialismului istoric, preconizat de evreul K. Marx. Prin Iuda se menține lupta Iudeilor contra lui Isus.

Dorul de arginți al lui Iuda se arată acum prin industrialismul exagerat. Se apoteozează mașina și se ignoră imponderabilile vieții. Deasemenea, mamonismul actual, scepticismul metafizic și nihilismul moral, nu sunt decât forme de manifestare a lui Iuda în lume.

În domeniul artei, duhul lui Iuda se manifestă prin aceea că el patronează imoralitatea și desfrâul, prin deviare dela sensul clasic al artei.

Toată otrava și veninul lui Iuda e aruncat în lume prin filmele incendiare și prin literatura pornografică. Acesta e un atentat la sănătatea morală a tineretului românesc. Banul și azi e un mijloc de corupere și siluire a conștiințelor. Arginții lui Iuda și azi recrutează suflete pe care le crește în școala compromisului și a trădării. Stăvilirea răului și bararea duhului lui Iuda se va realiza prin școala eroismului și a jertfei pentru ideal. A dăruirii noastre pentru supremația spiritualității.

Să orientăm tânăra generație pe drumul credinței, prin care viază neamul și se preamărește Ziditorul.

UNUI CĂLĂTOR

de CONST. GORAN

Şi azi când pleci pe-o cale depărtată
Cu lacrimi şi cu flori împodobit
În ora care pare 'nfricoşată
Eu nu plâng drumul tău făgăduit...

Lângă mormântul tău eu nu plâng, frate,
Căci ştiu că va sosi, cândva, o zi,
Când morţii toţi — din gropi întunecate
În haine de lumină vor ieşi...

În ceasul care nimeni nu îl ştie
Iisus, ca fulgerul, venind pe nori,
Îşi va striga copiii ca să vie
La praznicul etern de sărbători...

Şi azi, când pleci, îţi spun la revedere,
Tu, frate bun şi călător de-o zi,
S'aude-o trâmbiţă de înviere...
El va veni... El va veni... El va veni...

BUCURIE...

de CONST. GORAN

Eu voi pleca...
Atunci când nimenea nu ştie
Eu voi pleca
Pe-un drum făgăduit de veşnicie...

Pământul tot
Cu lacrimi şi comori deşarte
Pământul tot
Va fi cu vuete departe...

Eu voi pluti
Mai sus de valea ce suspină
Eu voi pluti
Pe nava albă în lumină...

Mai sus... mai sus...
În cântece de harfe sfinte
Mai sus... mai sus...
În sbor... în raiu fără cuvinte...

AMIAZĂ DE VARĂ

de EMIL ZEGREANU

Adoarme câmpia dospită de soare,
Şi 'n taină întinsele lanuri de grâu
Nu-şi cântă cântarea metalic pe-ogoare,
Şi nu se aude nici murmur de râu.

Şi pasărea 'n crânguri începe să tacă
Şi par'că natura e mută atunci,
Iar vântul nu ştie nici el ce să facă,
Să steie, sau razna s'o ieie prin lunci.

Ciobanu-aţipeşte cu turma la stână
Şi-o fată la câmp cu-amiaza se duce,
Pe coastă, o cumpănă dela fântână
Zării de foc profilează o cruce.

PIETRO MIGNOSI

Bogăţie şi sărăcie

Trad. de I. V. SPIRIDON

Dacă oamenii mereu
Mi-ar da 'n dar Cuvântul Tău
Şi 'n traista inimei l-aş pune,
Aş fi cel mai bogat din lume.

Dar cum mi-aş duce traista, cum
Dacă la orice colţ de drum
În loc de-o vorbă bună eu
Aş aduna în ea un leu?

Dacă toţi oamenii câţi sânt
Pe necuprinsul nost pământ
Mi-ar da câte un leu obol,
Aş fi cel mai sărac, mai gol...

SUNT FRATE BUN

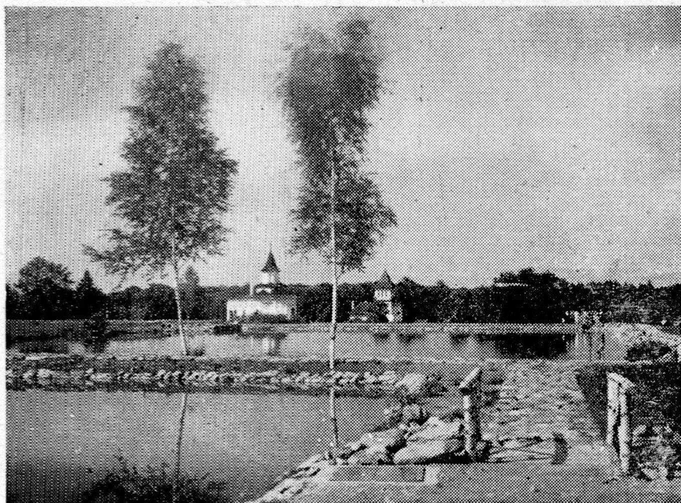
de EMIL ZEGREANU

Sunt frate bun cu tot ce mă 'nconjoară:
Melcilor le-ajut să-şi poarte casa,
Furnicilor le duc sacii la moară
Şi 'nvăţ paianjenii să-şi ţeasă plasa.

Cresc un pui orfan de paparudă
Şi fluturilor le 'mpletesc antene,
Albinelor, când nu mai pot de trudă,
Picuri grei de somn le-atârn de gene.

Eu descâlcesc şi razele de soare
Când se încurcă 'n stufăriş pe baltă,
Împac jivinele sfâşietoare
Să ducă vieaţă bună laolaltă.

Port în buzunare licurici
Şi noaptea-i fac pierduţi prin iarba mare,
Şi trimit la nunţi de gâze mici
Un taraf de greieri cu chitare.

Mănăstirea Brâncovenească dela Sâmbăta
(Restaurată de I. P. S. Mitropolit Nicolae)

MOARTEA PĂCATULUI

JERTFA DE PE GOLGOTA

de ION GORON

„Părinte, de e cu putință, treacă dela mine acest păhar." Astfel se ruga, în preajma patimilor, blândul Invățător în singurătatea din grădina Ghetsimaniei. Cerul n'a rămas mut la această rugăciune. Inger s'a pogorit spre a-L mângăia. Aducea îmbărbătare. Aducea putere de hotărâre. Aducea mângăiere. Aducea viziunea viitoarei împărății a lui Dumnezeu, ce se va sălășlui în inimile celor smeriți și săraci cu duhul; a bucuriei oamenitor, că porțile cerului au fost deschise și ei pot trece printrânsele, biruitori prin credință; a siguranței, ce o vor dobândi pașii omenești în mersul lor spre culmile culturii, știind că au alături de ei nemărginita iubire a Tatăluì ceresc. Aducea viziunea acelor nenumărate binefaceri, cari se vor săvârși în numele carității creștine până la sfârșitul veacurilor.

Dar pentru aceasta omenirea trebuia să aibă în mijlocul ei simbolul Crucii, care să-i aminească deapururi, că a fost mântuită prin jertfă divină. Această jertfă era menită să fie îmbărbătarea de totdeauna a oamenilor. – De aceea Îngerul Domnului aducea totodată voința nestrămutată a Tatălui ceresc: „de folos este să moară un om pentru norod."

Cel blând și smerit cu inima își încheie rugăciunea celei mai grele clipe din viață cu cuvintele: „Fie voia Ta!"

* * *

Pe Isus l-au răstignit între doi tâlhari. Nu era cel dintâiu și nici cel de pe urmă condamnat la această grozavă pedeapsă, nici judecata ce I s'a adus nu era cea dintâiu ori cea de pe urmă nedreptate grosolană făcută în numele și sub scutul justiției. Și totuși, nici una dintre crucile ridicate pentru curmarea vieții unui om nu s'a ridicat la importanța crucii lui Isus.

Crucea aceea a devenit simbolul mântuirii. Ea este spaima făcătorilor de rele, deșteptătorul conștiințelor adormite, călăuza celor plecați pe drumul binelui și a adevărului, și nădejdea celor ce se găsesc între greutăți și năcazuri. Crucea este stăpâna lumii; un nou soare răsărit din besna întunerecului ca să răspândească lumină și căldură peste viața morală a oamenilor. Iar cel răstignit pe ea, Isus, este Mântuitorul lumii. Invățăturile Lui îndreptează pașii omenești pe cărările încâlcite ale vieții. Din aceste învățături scot povețe și îndemnuri cei ce doresc să realizeze viața adevărat omenească pe pământ.

Când vorbea Isus învățăceilor săi despre moartea care-L aștepta, a spus următoarele cuvinte: „Iar eu când voiu fi înălțat de pe pământ, îi voiu trage pe toți la mine." Intr'adevăr, Isus a trebuit să fie înălțat pe lemnul crucii, ca să poată fi văzut de lumea întreagă. Incă nu I se luase trupul de pe cruce, când cel dintâi păgân, sutașul roman, a făcut mărturisirea solemnă: „Cu adevărat, fiul lui lui Dumnezeu a fost acesta", iar peste 300 de ani întreagă lumea civilizată și-a plecat genunchii în fața crucii.

Biserica învață: răstignirea lui Isus este jertfa de răscumpărare pentru păcatele lumii. E greu de cuprins cu mintea omenească întreg adevărul acestei învățături. Pentru contimporanii lui Isus și pentru toți cei ce vreau să înțeleagă rostul adânc al vieții pământești, această răscumpărare consistă în faptul, că în momentul, când omul Isus și-a închis ochii pentru somnul și odihna mormântului, s'au deschis ochii lor ca să vadă și să înțeleagă.

Și au văzut și au înțeles: ei au răstignit pe Isus, dar împreună cu Isus au răstignit toată ticăloșia lor. In momentul acela Isus purta întreagă osânda lumii, toată ticăloșia și murdăria sufletească, prefăcând viața pământească a oamenilor într'un iad plin de chinuri și de suferințe: mândria cărturarilor, îngâmfarea saducheilor, fățărnicia fariseilor, lăcomia samsarilor, scepticismul filosofilor, lașitatea politicianilor, cruzimea ostașilor și răsbunarea răutăcioasă a celor ce se credeau înșelați în visurile lor deșarte. Fiecare dintre aceste păcătoase sentimente ale oamenilor au contribuit la patimile și răstignirea lui Isus.

Bieții oameni nu știau ce fac; nici un om care lucră sub imboldul acestor păcătoase sentimente nu știe ce face; nu știe că își omoară propria lui omenie, că cere blăstămul cerului peste capul său și a copiilor săi. Dar cel de pe cruce știa și fiindcă sufletul Lui până în cea din urmă clipă a vieții sale a cunoscut numai un singur sentiment față de oameni: iubirea compătimitoare, – în mijlocul celor mai groaznice chinuri trupești gura lui adresează Tatălui ceresc o stăruitoare rugăciune: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac."

Răspunsul cerului la această rugăciune a fost un întunerec, care a cuprins întreg dealul Căpăţinei. In besna acestui întunerec oamenii nu mai puteau să-L vadă pe Cel răstignit, dar cu atât mai vârtos puteau să-şi îndrepte privirea ochilor sufleteşti înspre adâncul inimii lor. Pe pământ se făcuse întunerec, dar în suflete era lumină. Era lumina revelaţiei dumnezeeşti. Acum vedeau şi înţelegau: nu Isus era răstignit pe lemnul de ocară al crucii – cine ar fi putut să-L vadească pe Isus de vreun păcat? – ci propria lor păcătoşenie, sufletul lor înrăutăţit.

Şi la lumina acestei revelaţii divine, lemnul crucii s'a prefăcut în tron împărătesc pe care şedea, în toată majestatea ei, nevinovăţia. De-acum ea trebuia să stăpânească lumea. Poarta împărăţiei lui Dumnezeu – a împărăţiei păcii sufleteşti – era deschisă.

Ci puţini sunt cei ce vreau să între pe această poartă. Marea mulţime a oamenilor umblă pe drumul larg, pe care îl îmbie posibilităţile lumii acesteia. Sărmanii oameni, ei nu sau învrednicit să aibă numai sărbătoarea Invierii; cruda solemnitate a Răstignirii şi jalnica sărbătoare a Inmormântării se repetă mereu. Ori cât de mult a vrut să ne facă Isus prin virtutea dragostei asemenea lui Dumnezeu, preferăm şoaptele Satanei, care ne îndeamnă să ne zidim turnul fericirii noastre prin diavolească mândrie împotriva voinţei lui Dumnezeu. Nouă ne trebueşte belşug de pâine, podoabe, măriri şi stăpânire peste împărăţii, Isus ne îmbie jugul dragostei gata de orice jertfă. Noi vrem asigurată fericirea noastră în ziduri de piatră, în metal nobil, în tehnică precisă şi în ştiinţă pozitivă; fericirea lui Isus e jertfa devotamentului. Din pricina acestor deosebiri a fost răstignit Isus pe dealul Căpăţinei, din pricina acestor deosebiri dăm şi noi, oameni păcătoşi din toată vremea, câte-o lovitură în piroanele care L-au ţintuit pe crucea osândei, mărind astfel durerile Răstignitului. Şi ne întoarcem apoi la ţarina, la meseria, la neguţătoria noastră.

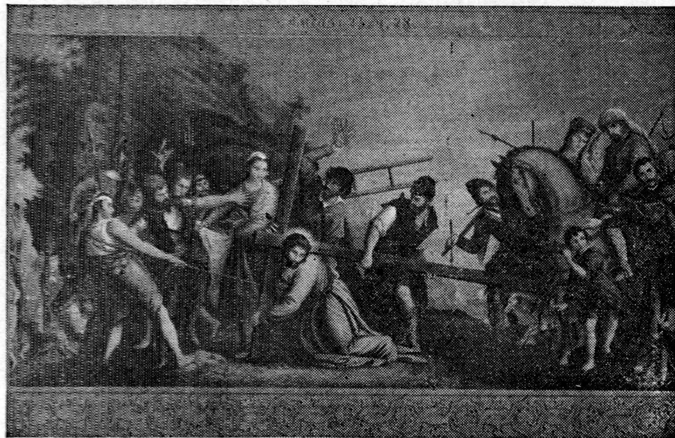
Dar când privim rezultatul stăruinţelor şi ambiţiilor noastre, un cutremur ne sgudue conştiinţele, întocmai după cum s'a cutremurat pământul în clipa când s'a săvârşit jertfa depe cruce. In butul pretinsei noastre culturi şi civilizaţii pe pământ stăpâneşte arbitrarul, fărădelegea şi jalea. Oricât de somptoase ar fi palatele pe care le locuim, nu avem loc, unde să ne plecăm capul în linişte; bucuriile noastre sunt plămădite din lacrimi şi sânge, şi răzbunarea cruntă ne pândeşte paşii. Ascultăm zăpăciţi declamaţiunile celor ce vreau să ne mântuiască cu înţelepciunea lor şi ne întrebăm: Doamne, la cine ne vom duce?

Atunci ne aducem aminte de Acela, a cărui cuvinte sunt atât de frumoase, încât par o melodie, de Cel ce a vorbit ca unul care are putere, de Cel ce a zis că e Calea, Adevărul şi Viaţa, de dumnezeescul propovăduitor al dragostei. Şi urmând pilda sfetnicului cu bun chip din Arimateea şi a înţeleptului Nicodim, ne adunăm şi noi – sfioşi şi târzielnici ucenici – să aşezăm în mormânt trupul Invăţătorului pe care L-am răstignit cu fărădelegile noastre. Ceice – asemenea lor – nu am avut tăria sufletească să-L vestim la lumina zilei, să ni-L apropiem în vieaţa cea de toate zilele, să-L primim în casele noastre, să-L urmăm în văzul tuturor, să-L apărăm în faţa judecăţilor lumii rcesteia, să dăm cel puţin cinstea cea de pe urmă Celui ce ne-a iubit atât de mult încât şi-a dat sufletul pentru noi.

E atât de necesară pentru oameni aceasta solemnitate mereu repeţită a înmormântării din Vinerea mare! Nu pe Domnul îl înmormântăm, ci păcatele noastre, ca să ne putem bucura de ziua Invierii.

Evangheliile ne spun, că în timpul cât a stat trupul lui Isus în mormânt, duhul Lui s'a pogorît la iad, ca să ducă şi acolo vestea mântuirii. De aceea săvârşim înmormântarea simbolică a trupului lui Isus, ca să se sălăşluiască duhul lui în iadul vieţii noastre.

Să purcedem – deci – cu evlavia cuvenită. Nu în mormânt tăiat în piatră să-L aşezăm, ci din sufletele noastre să facem mormânt nou, care să-L încapă pe Mântuitorul. Iubirea noastră să fie giulgiul curat şi lacrămile de pocăinţă mirodeniile. Şi aşezând în acest mormânt pe Fiul Omului, să-L acoperim cu piatra voinţei noastre nestrămutate: de acum morţi să fim păcatului şi vii lui Dumnezeu, întru Hristos Isus, Domnul nostru.

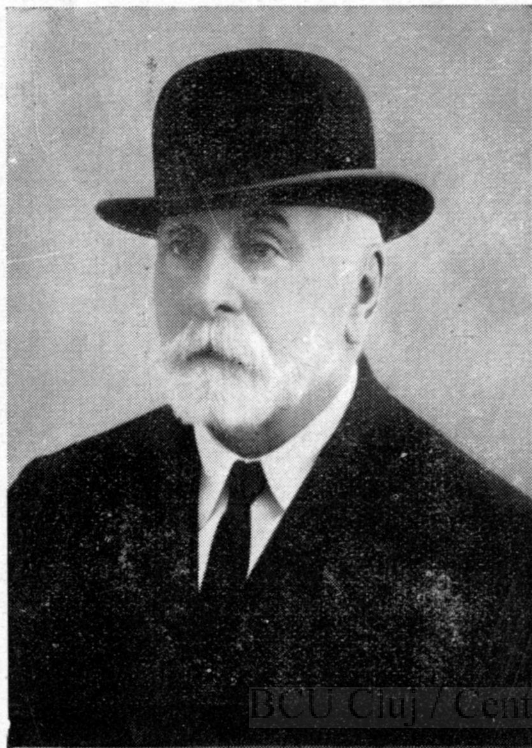

Sub povara crucii...

UN MARE MECENAT:

GHEORGHE SION

de IOSIF E. NAGHIU

D. Gheorghe Sion

Ardealul postbelic înregistrează în analele sale culturale, trei mari donatori moldoveni: 1. boerul *Vasile Stroescu,* mecenatul Sibiului, sprijinitorul Astrei şi al ortodoxiei ardelene; 2. savantul istoric *A. D. Xenopol,* mecenatul Aradului, fondatorul bibliotecii palatului cultural din acel oraş de graniţă; 3 d-l *Gheorghe Sion,* mecenatul Clujului, donatorul Bibliotecii Universităţii. Cel de al treilea mare mecenat e şi unul dintre marii ctitori ai ortodoxiei din capitala Ardealului.

Gheorghe Sion s'a născut la Focşani, în 18 Sept. 1855. Descinde dintr'o veche familie de boeri moldoveni. Primele studii le face la Iaşi, unde ia bacalaureatul în 1874. În toamna aceluiaş an pleacă la Paris, unde face studii juridice. Ca student a fost preşedintele societăţii române din Paris. Comitetul era format din Vasile Alexandri, preşedinte de onoare, Gheorghe Sion preşedinte, I. Lecca şi N. I. Ghica vicepreşedinţi, M. Anastasescu şi M. Gr. Bălănescu secretari, D. V. Buzdugan, casier. După terminarea studiilor se reîntoarce în ţară şi intră în magistratură (a fost procuror la Bacău, preşedinte al tribunalului Neamţ, procuror al tribunalului Iaşi, iar în 1883 e numit procuror al Curţii de Apel din Iaşi). O viaţă întreagă a servit cu devotament şi patriotism justiţia. A publicat şi câteva lucrări juridice:

1. Jus Romanum. Paris, 1878.
2. Carte românească de învăţătură dela pravilele împărăteşti şi dela alte giudeţe, a lui Vasile Lupu, din anul 1648, editată de Gh. Sion, Botoşani.
3. La verité sur les faillites. Iaşi 1882.
4. Două chestiuni de drept. Iaşi 1884.
5. Chestia domeniului Târgului Ocnei. Bucureşti, 1900.
6. Din păcatele noastre. Bucureşti, 1901.

A colaborat la *Curierul, Familia, Românul* etc. (după războiu a colaborat şi la *„Renaşterea"* din Cluj.)

„Conu Iorgu" – e bibliofil pasionat şi colecţionar de stampe, documente, gravuri şi de tot ce se referă la trecutul românesc. Găsirea unui obiect important referitor la trecut e un elixir al vieţii. Cu energie tinerească, scotoceşte după tot ce priveşte trecutul. După pensionare locuinţa d-sale dela Brăteşti (Bacău) devine un adevărat muzeu, cu colecţii dintre cele mai valoroase.

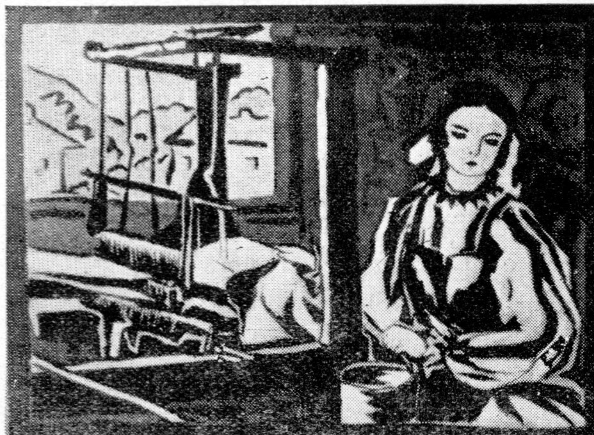
După războiu vine la Cluj. În capitala Ardealului a realizat opere dintre cele mai importante. Întreaga colecţie de cărţi, vechi şi noi, stampe, hărţi, fotografii, manuscrise, scrisori, monede a donat-o bibliotecii Universităţii din Cluj. A întemeiat o sală, pe care o admiră toţi vizitatorii. Stampele şi fotografiile donate de D-sa împodobesc culoarele Bibliotecii. Ca recompensă pentru marea donaţie, în 8 Dec. 1922 a fost proclamat cetăţean de onoare al Clujului. Piaţa din faţa Bibliotecii se numeşte Piaţa Sion.

Tot în 1922 a făcut o fundaţiune pentru Universitatea din Cluj. Din venitul ei se vor cumpăra cărţi relative la istoria naţională şi se vor tipări lucrări istorice.

D-l Gheorghe Sion e un mare mecenat şi al Episcopiei. A contribuit la înălţarea bisericilor şi a capelelor. A înălţat placa comemorativă din Vadul lui Stefan cel Mare. În colaborare cu Episcopul Ivan şi cu d-l Crăciun a înălţat troiţa lui Baba Novac din Cluj. P. S. Sa *Episcopul Nicolae Colan,* organizând Muzeul Eparhiei Clujului a găsit un mare donator tot în persoana octogenarului cetăţean de onoare al Clujului. D-l Gheorghe Sion are o sală în noul muzeu. Pereţii sălii sunt impodobiţi cu covoare, cu portrete şi cu stampe, icoane vechi, etc. Pentru a aduna şi păstra cărţile vechi, a făcut un apel călduros către preoţii din Eparhia

Clujului, rugându-i să-i trimită cărțile vechi, în schimbul cărora D-sa le va cumpăra cărți noi.

La începutul anului curent a făcut o fundațiune foarte importantă Episcopiei din Cluj. Întregul venit se va întrebuința pentru scopuri bisericești și naționale. De câte ori vine la Muzeu, îmi vorbește cu multă dragoste despre fundațiune, fiind convins că Episcopia Ortodoxă din capitala Ardealului va întrebuința în felul cel mai fericit venitul fundațiunii sale de adevărat boer moldovean, care înscrie în analele contimporane un exemplu rar de bibliofil și donator, de creștin ortodox și de naționalist.

Marg. Barcianu: La răsboiu

DIN LUMEA CELOR MICI

JOCUL IN NISIP

de D. CĂLUGĂR

Cât de variate sunt jocurile copiilor! Și cât de numeroase mai sunt obiectele de cari se folosesc copiii în jocurile lor pline de farmec și nevinovăție! Varietatea aceasta stă în raport direct cu epoca în care trăiesc copiii, cu anotimpul în care se deapănă firul jocului, cu mediul social în care s'au născut și trăiesc copiii, etc. Astfel, desigur, copiii timpurilor apuse se vor fi slujit de alte jucării în lumea lor fără de griji, iar cei de azi au și ei jocurile și jucăriile lor favorite. Deasemenea, altfel se manifestează jocul în timp de vară și altfel în vremea iernii și este o deosebire între jocul copiilor dela țară și al celor dela oraș.

Dar cu toată această nesfârșită varietate, temeiul psihologic și fiziologic pe cari se întemeiază înclinarea copiilor pentru joc și jucării rămâne mereu acelaș și numai acelaș. Acesta nu stă în funcție de vremuri, de loc, de anotimp, de împrejurări sociale, etc., ci în funcție de specificul ființei copilului. Aceasta din punct de vedere psihologic. Dar cu privire la obiectele, la materialele cari au slujit și slujesc în jocurile copiilor se poate spune că există deasemenea ceva stabil: *nisipul,* sau *jocul cu nisip.* Copiii din trecut, copiii de de azi, copiii dela oraș, cei dela sat, cei aparținători familiilor instărite, cei săraci; copiii de ambele sexe, - toți s'au jucat și preferă să se joace în nisip. Realitatea aceasta este extrem de evidentă și o 'ntâlnim atât de des pretutindeni, încât aproape nu ne putem gândi mai adânc la ea. Ori, poate, nu cugetăm cu deosebire asupra ei tocmai pentru faptul că e prea evidentă.

Inclinarea copiilor spre jocul în nisip nu este ceva întâmplător. Pentrucă este atât de vie și puternică, ea trebuie să aibă oarecari temeiuri de

Straja Țării deprinde tineretul cu respectul față de cele sfinte, sădindu-le în suflet puterea credinței

ordin fizic și psihologic. Și de fapt aceste temeiuri există.

Mai întâi, înclinarea aceasta arată cât de strâns este legată ființa noastră cu glia și cât de naturală, cât de sănătoasă este această legătură. Dacă fiii sătenilor se strâng ciucur-ciucur la malul apei și acolo își găsesc prilej de joc, în nisip, nu este mai puțin adevărat că și ai orășenilor se joacă în nisipul dela streșina casei, ori în cel așezat chiar anual în parcurile orașelor. Aceasta arată că legătura naturală cu glia stă deasupra mediului și împrejurărilor sociale.

Dar jocul în nisip este cel mai propriu mijloc prin care își poate întări copilul puterea de atenție și observație. Ca nicăiri altundeva, în nisip se joacă micuții noștri chiar ceasuri dearândul. Sunt atât de adânc cuceriți de un farmec numai de ei înțeles, sunt mereu atenți numai la grămăjoara de nisip, că orice altfel de preocupări sunt deadreptul uitate. Ei uită chiar și de oarecari primejdii ce ar putea surveni în cursul jocului. Este, astfel, deadreptul uimitor cum se joacă fiii sătenilor în praful din mijlocul drumului și cum nu aud nimic despre apropierea carului cu boi. Noroc că sătenii au biciu bun și cu pleasnă binevestitoare și că, pe această cale, reușesc să-i trezească pe copii dintr'un adevărat vis și să-i ferească de primejdie. Dar nici ai orășenilor nu sunt mai puțin cuceriți de acest joc. „Încă un moment, mamă!“, „Numai o clipă, mamă!“, – solicită și acești micuți de câte ori sunt strigați dela jocul în nisip.

Ce să mai spunem despre imaginația copilului cu prilejul jocului în nisip? Nicăiri nu se desvoltă ea mai liber și mai intens decât tocmai în acest joc. Se poate spune chiar că el este cel mai prețios drum pe care pășește copilul în desvoltarea ingeniozității și imaginației. Căci în nisip construiește el palate, piețe, târguri, orașe cu străzi și toate cele ce vrea. Multe din poveștile citite de copii își găsesc o realizare practică, o expresie normală, ceva vizibil, în construcțiile din nisip. Nu numai băieții, ci și fetițele realizează în nisip tot ceea ce au vă.ut în casă: colaci, prăjituri, mere, etc.

Dar jocul în nisip îl ajută pe copil să-și desvolte și simțul pentru frumos. Acolo este el un arhitect, care are material din destul și care poate folosi acest material în toată libertatea. Ceea ce a construit azi, va construi copilul și mâine,... dar ceva mai perfect. Dacă palatul realizat în nisip nu satisface dorința copilului, acesta e dărâmat și apoi reconstruit,... iarăși ceva mai perfect. Ici adaogă micuțul ceva, dincolo retează ceva. Și așa, zi cu zi, el își desvoltă simțul pentru frumos.

Se 'nțelege, nimic nu este mai propriu pentru instabilitatea copilului decât tocmai jocul în nisip. Copilul trăiește doar în amănunte și iureșul continuei schimbări îl înveselește în chip deosebit. Bucuriile și durerile îl cuceresc pe copil pentru scurtă durată. Mereu ceva nou – aceasta este dorința lui. Și în nisip el poate avea din clipă în clipă ceva nou. Toate construcțiile din nisip pot suporta o continuă transformare. Căci aceasta nu costă parale și nu este interzis de nimeni. Iar mama nu îl ceartă pe copil pentru aceasta, cum ar face, desigur, dacă micuțul ar strica mereu toate jucăriile cumpărate din prăvălie.

Toate aceste amănunte și multe asemenea arată, de ce s'au jucat și se joacă micuții noștri, atât de bucuros, în nisip. Nu este deci întâmplător că în multe școli primare, în clasele mici, acest material ieftin și mai prețios decât suntem înclinați a crede își are locul lui și că școlarii sunt lăsați să desemneze în el planul clasei, harta satului, a județului, a țării, etc. Și iarăși, tot de aici trebuie să fi rezultat și inițiativa administrativă a diferitelor comitete orășenești, inițiativă în baza căreia parcurile de azi sunt provăzute cu *anume* instalații în această privință. Acolo, în grămăjoarele de nisip, se joacă și copiii orășenilor ceasuri dearândul și sunt fericiți că li se dă o asemenea ocazie prețioasă.

Propriu zis, jocul în nisip aparține zilelor calde, adică anotimpului de vară. Primăvara este

Micuța — e foarte ocupată

aci, iar vara ne bate din nou la uşe. Cu această ocazie, părinţii n'ar trebui să uite că pruncii aşteaptă vara cu jocurile ei. Un car de nisip în mijlocul curţii – lucru care costă foarte puţin – face parte din aşteptările copiilor. Cu aceasta nu dăruiesc copiilor o simplă jucărie, ci mai degrabă un prilej şi un mediu natural de joc. Ceea ce, desigur, nu este fără importanţă.

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

„VÂNĂTORI DE MICROBI"

În luna trecută literatura noastră ştienţifică s'a îmbogăţit încă cu o carte de valoare. Este opera americanului Paul de Kruif „Vânători de microbi" tradusă în româneşte de dl Dr. V. Bologa profesor la Facultatea de medicină din Cluj în colaborare cu dşoara Dr. Lia Dima asistentă la aceeaş Facultate.

Meritul traducătorilor este întreit. 1. Opera tradusă nu este un tratat oarecare de medicină, important numai pentru oamenii de specialitate, ca manual de studiu pentru medici, ci o încercare foarte reuşită, de a populariza ştiinţa medicală. De a trezi interes în publicul mare faţă de uriaşa muncă ce s'a depus de două secole şi jumătate încoace, în laboratoare. De a demasca pericolul imens ce-l prezintă pentru sănătatea omenească, nişte fiinţe infim de mici, microscopice, ba chiar supramicroscopice, cari populează cu miliardele pulberea pământului, apa ce-o bem, aerul ce-l respirăm şi tot ceea ce este organism viu; de a selecţiona după categorii aceşti microbi, demonstrând prin meticuloase experienţe, cari specii sunt folositoare, necesare chiar unor procese fizice din noi, şi cari sunt producători de epidemii, cari seceră vieţile omeneşti, ca nişte puteri demonice, mai crunt decât cele mai sângeroase răsboaie. De a descoperi cele mai eficace mijloace pentru preîntâmpinarea, pentru combaterea pericolului microbian.

Prin descrierea captivantă, a atâtor eroice străduinţe, ne smulge un cuvânt de recunoştinţă, ne trezeşte un sentiment de admiraţie faţă de acea pleiadă de luptători nu atât pentru triumful ştiinţei, cât mai mult al binelui în lume. Ne câştigă pentru colaborarea conştientă, împotriva răului care ne pândeşte la fiecare pas, într'un mediu atât de strein oricărei igiene.

2. În apendicele cărţii care cuprinde 65 din totalul de 371 pagini, dl Dr. V. Bologa nu mai este traducătorul, ci laboratorul lui P. de Kruif, ocupându-se în special de activitatea şi succesele alor doi medici români, Babeş şi Cantacuzino, vestiţi vânători de microbi. Prin acest apendice studiul se completează. Cetindu-i, sufletul nostru se umple de mândrie, pentru contribuţia care a dat-o până acum neamul nostru atât de tinăr, la evoluţia ştiinţei medicale universale. Alături de Pasteur, mândria neamului francez, de întreprinzătorul italian Spallanzani, de neobositul german Koch, de stăruitorul şi norocosul englez Bruce, de temerarul şi eroicul american Reed, stau V. Babeş şi I. Cantacuzino. Două personalităţi, prin cari poporul nostru pătrunde înaintea multor alte popoare cu remarcabile tradiţii culturale, în panteonul ştiinţei medicale moderne.

3. În fine traducerea făcută într'o limbă frumoasă românească, evitând pe cât este posibil termenii tehnici medicali, năzuind a da cât mai bine sensul originalului, oferă cititorului o lectură distractivă, interesantă şi deosebit de instructivă.

Urmând cele 13 capitole ale cărţii, nu poţi spune care este mai interesant. Fiecare din cei 15 eroi, chimişti şi medici, indiferent naţionalitate, indiferent de scăderile unora, sunt simpatici prin felul lor de a fi şi de a se comporta în urmărirea idealului, de a aduce o cât de mică contribuţie pentru binele omenirii. Începând cu olandezul A. Leewenhoek, negustor şi portar, fără vre-o pregătire medicală, care-şi petrece tot timpul liber şlefuind sticla şi privind prin ea la tot ceea ce îi cade în mână, descoperitorul microbilor, într'o vreme când a vorbi despre asemenea vieţuitoare era o adevărată minune; continuând cu uşuratecul Spallanzani, naturalistul arţăgos şi viclean, sufletul Universităţii din Pavia, care dovedeşte falsitatea teoriei lui Needham şi Buffon despre generaţia spontanee, arătând lumii cum se înmulţesc microbii prin desfacerea celui matur în doi, sau mai mulţi pui; cu genialul chimist Pasteur care aduce patriei sale Franţa, tocmai după greaua încercare politică din 1870, beneficii şi glorie – prin descoperirea microbului care provoacă procesul fermentării vinului, berii – prin salvarea industriei mătăsei de faliment, combătând microbul care nimiceşte cultura viermilor – prin combaterea microbului turbării; cu medicul Koch, care urmă-

rind cu sârguinţa şi precizia caracteristică nemţilor timp de 15 ani microbul dalacului, pentru a-l face inofensiv, apoi microbul tuberculozei, care totuşi nu s'a dat învins cauzându-i mari deziluzii; cu elevii lui Pasteur, Roux şi Behring învingătorii microbului difteriei; cu negligentul, nestatornicul, dar norocosul rus Mecinicov, descoperitorul fagociţilor, aliaţi ai omului în lupta împotriva microbilor; cu englezul Bruce care-şi pune viaţa în pericol pentru a salva coloniile engleze din Africa de boala somnului; cu americanii Reed şi Schmit, unul ştergând aproape de pe faţa pământului frigurile galbene prin nişte experienţe înfiorătoare, iar celalalt, salvând vitele americane de febra din Texas; cu Ehrlich salvatorul lumii de urmările sinistre ale sifilisului, şi sfârşind cu Babeş, precursorul seroterapiei moderne, imunizatorul bolnavilor muşcaţi de câni turbaţi, împotriva înfricoşatului flagel; şi Cantacuzino prevenitorul holerei prin vaccinări în massă, eroul luptător împotriva tifosului exantematic, descoperitorul particularităţilor baccilului lui Koch, toţi sunt deopotrivă de merituoşi şi demni de a fi cunoscuţi.

De remarcat un fapt, care de obiceiu în cărţile de ştiinţă este trecut cu vederea cititorul poate constata cu bucurie, că majoritatea absolută a acestor savanţi sunt credincioşi, ei înşişi recunosc că nu mulţumită calculelor ajung să îmbogăţească ştiinţa cu faimoasele lor descoperiri, ci unei puteri nevăzute, care le dă tenacitate şi le pune în cale experienţa hotărîtoare. Un strălucit exemplu îl avem în Pasteur. Viaţa şi-o încheie, ridicând un imn al nădejdii nu numai în scăparea vieţii trupeşti, ci şi în mântuirea sufletelor, nădejdi în căi noui, într'o viaţă nouă, care să ducă la Stăpânul atotputernic din ceriuri.

Întrunind atâtea calităţi opera nu poate lipsi din bibloteca nici unui om de cultură. Este cel mai frumos omagiu ce-l putem aduce traducătorului.

L. G. MUNTEANU

Vintilă Petrescu-Vrancea: SBUCIUM. POEZII. Bucureşti, Ed. Progresul, 1937, în 8°, 63 p.

Titlul cărţii e în acelaş timp şi o caracterizare a poeziilor pe cari le aduce. Sufletul tânărului poet e sbuciumat de diverse probleme şi impresionat de scene şi simţăminte inocente:

Iar cântecul e mărturie,
Durerilor fără de număr
Şi norocul mă îmbie
Povara s'o tot port pe umăr.

(Sbucium.)

Lira dlui Vintilă Petrescu-Vrancea e multicordă. Vibrează la sentimentul naţionalismului (Ardealului, etc.), la al iubirii de părinţi (Mama, etc.), la al milei pentru cei săraci cari sufăr (Cei de ieri, Orfanii.)

Citâm o strofă din poezia *„Mişel! Mişel!“*

Flămând şi gol fără pământ
M'aţi schingiuit, cum v'a plăcut
Şi m'aţi scuipat şi m'aţi bătut
Uitând de legământ.

Ea ne reaminteşte de poezia lui Coşbuc *„Noi vrem pământ.“*

Constantin C. Pavel: PROBLEMA RĂULUI LA FERICITUL AUGUSTIN. Studiu de filosofie morală. Bucureşti, 1937. Tip. „Universul“. Pag. 222, Lei 100'–.

A face cărţii d-lui C. C. Pavel o prezentare deamnă de valoarea ei, e un lucru foarte dificil. Fiecare pagină e o perlă de cugetare; se perindă în faţa noastră rând pe rând filosofii cei mai reprezentativi ai omenirii spre a-şi destăinui gândul asupra celei mai grele probleme ce frământă mintea omenească: problema răului. Felul cum rezolvă Fericitul Augustin aceasta problemă pe plan filosofic, cu ajutorul terminologiei filosofice, îi dă prilej autorului să ne înfăţişeze precursorii creştini ai Fericitului Augustin, să compare răspunsul acestuia la problema răului cu răspunsurile pe cari le-au dat sistemele religioase şi filosofice din cele mai vechi timpuri şi să ne arate apoi covârşitoarea influinţă ce a avut asupra gânditorilor de după el până în zilele noastre. In felul acesta autorul ne pune la dispoziţie tot ce s'a gândit asupra problemei răului, dându-ne putinţa să ne formăm şi noi o concepţie asupra acestei probleme vecinice şi de actualitate arzătoare.

O carte ca aceia a d-lui C. C. Pavel e deci binevenită ori când. Îndeosebi e binevenită în zilele noastre, de o înspăimântătoare criză a concepţiilor şi a atitudinilor. Lumea de azi are o asemănare frapantă cu viaţa sbuciumată – sub raport moral şi ideologic – a Fericitului Augustin. Plato, Aristotel, stoici, epicurei, cinici; neoplatonism, budhism, parsism, gnosticism, manheism, pelaghianism şi alte multe sisteme de gândire şi erezii justifică şi azi cele mai anarhice atitudini. Prin toate a trecut şi Fericitul Augustin. Şi dacă sufletul lui n'a putut găsi odihnă decât în creştinism, e datoria fiecărui om cu răspundere şi capabil să împingă omenirea spre acest liman de mântuire. Astfel cartea d-lui C. C. Pavel e menită să aibă un frumos rol apologetic.

Corectând prin gândirea cugetătorilor ortodocşi greşala predestinaţianistă a Fer. Augustin, autorul ajunge la conclusia, că un răspuns satisfă-

cător asupra problemei răului nu ne poate da decât creştinismul ortodox. Răul nu e o substanţă, cum afirmă dualismul şi sistemele religioase cari au la temelie acest principiu metafizic, nu e imanent, cum rezultă din panteism. Dumnezeu nu l-a creat, nu l-a vrut, dar l-a admis, spre a respecta voinţa liberă şi meritul, prin cari omul e chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Originea răului e păcatul săvârşit din voinţă liberă şi poate fi desfiinţat. Mila lui Dumnezeu a pus şi răul în serviciul binelui. Răul, suferinţa păzeşte viaţa fizică, e imboldul progresului, expiază păcatul, e condiţia virtuţii şi a meritului, ne deslipeşte de bunurile trecătoare şi ne uneşte cu Dumnezeu. Din această concepţie izvoreşte optimismul viguros, activ, al creştinismului.

Într'o viitoare ediţie citatele greceşti, latine, franceze, germane ar fi bine să se dea în traducere românească. Împrejurarea aceasta n'ar scădea nimic din valoarea ştiinţifică a cărţii, dar ar face-o accesibilă şi oamenilor cu pregătire mai modestă. Poate tocmai aceştia au trebuinţă de lumina, de mângăierea, de îndemnul ce se desprinde din paginile ei.

Pr. I. GORON

Prof. Dr. D. Stăniloae: VIAŢA ŞI ÎNVĂŢĂTURA SFÂNTULUI GRIGORIE PALAMA. Cu trei tratate traduse. Sibiu, 1938.

Sfântul Grigorie Palama este „una dintre cele mai hulite figuri răsăritene din partea istoricilor catolici". El apare în veacul al 14-lea, la un moment crucial în istoria creştinismului; la răspântia când între Răsărit şi Apus se întâmplă o nouă desbinare. Mulţumită sfântului Grigorie Palama, teologia bisericii ortodoxe ia direcţia experienţei religioase, bazată pe o bogată şi subtilă justificare biblică, patristică şi logică, în vreme ce teologia romano-catolică luase direcţia speculaţiei scolastice – rece, seacă şi atât de puţin satisfăcătoare în faţa exigenţelor vieţii religioase.

Momentul crucial este disputa isihastă. Toată polemica se reduce la următoarele teme despre:

Valoarea ştiinţei pentru mântuire;

Valoarea rugăciunii în general şi a rugăciunii mintale în special;

Caracterul luminii de pe Tabor şi

Deosebirea dintre fiinţa şi lucrările lui Dumnezeu.

Varlaam – un călugăr elino-latin – susţinea, iar Grigorie contesta valoarea cunoştinţei în mântuirea sufletului. Căci practica mântuieşte, nu cunoştinţa; făcătorii, nu ascultătorii legii se mântuiesc. Nimeni nu contestă puterea ştiinţei, ci lucrarea ei rea. Se condamnă abuzurile ei. Prin cunoştinţă nu se poate restaura chipul lui Dumnezeu în om, deoarece nu neştiinţa l-a întunecat, ci călcarea poruncilor, neascultarea. Cunoştinţa dogmelor fără viaţă creştină nu plăteşte nimic. Numai înţelepciunea duhovnicească, născută din credinţă şi însoţită de iubire, este mântuitoare.

Despre rugăciunea inimii sau mintală – Doamne Isuse Hristoase, Fiule a lui Dumnezeu miluieşte-mă – sfântul Grigorie învaţă că ea trebue să se facă „de minte în inimă". Metodele ei variate, au în vedere acelaş scop: vederea fericită a luminii dumnezeieşti, lumină ce a învăluit pe Moise pe muntele Sinai, pe Isus pe Tabor, pe sf. Ştefan când a fost ucis cu pietre şi pe sf. Pavel când a fost ridicat „până într'al treilea cer".

Cari sunt caracterele acestei lumini? Sfântul Grigorie spune că este necreată şi eternă, dar nu e totúna cu fiinţa lui Dumnezeu. Ea se vede, se împărtăşeşte, se experiază în contemplaţia mistică, în vreme ce fiinţa lui Dumnezeu este inaccesibilă. Tot necreată este şi lucrarea lui Dumnezeu, harul, căci tot ce aparţine lui Dumnezeu, este necreat şi etern. Astfel de chestiuni sunt tratate pe larg, lămurite şi argumentate în sens creştin ortodox de sfântul Grigorie.

Nu putem aci desvălui gândirea „abisală" şi înţelepciunea ce o cuprinde învăţătura şi experienţa isihastă, expusă şi apărată de Grigorie, de altfel foarte grea de sesizat de oamenii laici în tainele teologiei mistice. Vom încerca-o altădată. Acum subliniem numai evenimentul apariţiei monografiei ce se ocupă cu ea.

Părintele D. Stăniloae descurcă o epocă şi rehabilitează un om şi o dogmă de temelie a ortodoxiei. In lucrarea ca şi în persoana Sfinţiei Sale, istoricul învăţat, doctrinarul ortodox şi închinătorul cucernic s'au întâlnit într'o personalitate vrednică să atace un subiect excepţional de dificil, pe care mâni profane sau minţi neiniţiate nu-l pot atinge, fără să-l degradeze.

II. V. FELEA

I. Coman: GENIUL SFÂNTULUI GRIGORIE DIN NAZIANZ. Bucureşti, 1937. Edit. Institutului Român de Bizantinologie. Pag. 62. Lei 35.

Sfinţenie şi *Geniu!* Iată două culmi atinse de prea puţini muritori. Una, sfinţenia, stă ca ideal permanent al vieţii. Spre ea trebue să urce strădania noastră de fiecare clipă. Cununa ei se împleteşte din har şi efort omenesc. Ceealaltă, este o minune a cerului. Acela în a cărui fiinţă se împletesc amândouă este un ales al Providenţei. Sfântul Grigorie din Nazianz este unul dintre aceşti aleşi.

Studiul acesta al d-lui prof. I. Coman despre

Grigorie din Nazianz, Sfânt și geniu – are următoarele capitole: I. Formațiunea sa; II. Omul Bisericii, Teologul și Misionarul fervent al nouei civilizații creștine; III. Poetul, concluzie și un rezumat în franțuzește. Deși autorul afirmă că nu-i decât „o modestă schițare" a unor încercări ample, în lucru, asupra operii sf. Grigorie și a valorii ei creștine și universale pe care o așteptăm întreagă cu îndreptățită bucurie și nerăbdare – totuși așa cum ni se înfățișează, esență concentrată în aceste pagini este de o mare prețuire.

Dela prima pagină ai certitudinea că te afli în fața unui eminent cunoscător al problemei, dublat de o aleasă simțire dacă nu chiar de o îndrăgostire de geniul artei clasice. Aceasta îl avantajază să dăltuiască în cristali de marmoră spirituală nu numai caracterizări vrednice de geniul sfântului, ci să ne redea pe românește chiar din graiul zeilor Eladei, fragmente din poezia Sfântului, care a așezat în stihuri subiecte pe care alții nici nu le-au putut gândi ca motive de stihuire. Și a făcut aceasta sf. Grigorie, numai ca să dovedească adevărul că creștinismul nu omoară creația în arta artelor, în poezie, ci dimpotrivă îi miresmuește aripile cu noui și nevisate zări de azur. Așa a arătat sfântul Grigorie, în *iambi* de o factură impecabilă, cauzele care l-au determinat să facă poezie și care-i rostul poeziei.

Dăm aci ca o mostră adevărul frumos al versurilor despre falsa prietenie.

Suferința este durere; dar dacă ea vine
Dela prieteni, este cu mult mai amară.
Dacă ei îți dau lovituri pe la spate,
Aceasta este greu de răbdat.

Când vom avea în românește, comoara înțelepciunii Sfinților Părinți? Numai cunoscătorii de talia Prof. I. Coman pot să ni-o facă accesibilă – și sunt obligați să ni-o facă. Pr. FL. M.

Atanasie Popa: BISERICI VECHI DE LEMN DIN TRANSILVANIA ȘI MARAMUREȘ. Cluj, Cartea Românească, 1937, în 8⁰, 100 p. (fig.)

În anuarul IV al Comisiunii Monumentelor Istorice din Ardeal, d-l Atanasie Popa, publică un studiu despre câteva biserici vechi din Ardeal și Maramureș. La fiecare biserică studiază istoricul, arată planul, analizează icoanele și amintește cărțile vechi conservate în ea. Există alte biserici și mai vechi, cari nu sunt studiate. Dl Popa studiază bisericile ortodoxe și unite din: Lunca (Mureș), Câmpia-Turzii (Turda), Luna-de-aur (Cluj), Mănăstirea Moiseiu (Maramureș), Dragomirești (Maramureș). Vechile biserici de lemn, fiind tezaure istorice, sunt studiate cu pasiune de cercetătorii trecutului. Studiile amănunțite desvălue perspective noui în legătură cu arhitectura și istoria artelor din bisericile de lemn. Ele mai oferă cercetătorilor inscripții, hârtii vechi și alte documente istorice.

I. E. NAGHIU

CE S'A INTÂMPLAT ÎN LUNA TRECUTĂ?

La noi

SF. SINOD, în ultimele ședințe s'a ocupat din nou cu problema reformei învățământului teologic. Nevoile bisericii și cuvintele regale de-a avea școli de îndrumare spirituală sub oblăduirea bisericii, par a fi în sfârșit satisfăcute.

I. P. S. Patriarh Miron

Principiile organizării învățământului teologic pe temeiul nouei reforme sunt următoarele:

Invățământul teologic trece sub egida bisericii; ea va avea conducerea și controlul lui.

Seminariile se vor transforma, cum e și firesc, în licee confesionale. In fiecare eparhie unde nu este seminar, se va înființa un liceu confesional prin transformarea unuia dintre liceele actuale.

Academiile teologice din Ardeal sunt școlile tip pentru cultura și educația clericilor. Ele se vor înființa și în celelalte centre mitropolitane, unde nu sunt Facultăți teologice. După patru ani de studii ele vor da absolvenților titlul de licență, precum și cel de magistru, pe baza căruia se pot prezenta la examenele de doctorat care se dau la Facultăți. Din rândul magistrilor se vor recruta preoții orașelor și profesorii de religie.

Facultățile de Teologie rămân încadrate în Universități, dar din punct de vedere dogmatic și moral vor sta sub controlul Sf. Sinod. Profesorii lor se vor alege de către o comisie prezidată de un membru al Sf. Sinod. Cei excepționați din punct de vedere dogmatic și moral vor fi îndepărtați dela catedre.

Să sperăm că cel puțin acum va birui duhul și interesul superior al bisericii.

CONFERINȚELE religioase ale Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române și ale Forului din Cluj se țin în cursul postului săptămânal, ca și în alți ani. Seria lor a fost inaugurată în cadrele unui festival religios de P. Sf. Sa episcopul Nicolae la Dumineca ortodoxiei, prin conferința despre „Opera caritativă a primelor veacuri creștine."

A urmat dl prof. univ. Dr. I. Lupaș despre „Ocrotirea socială în biserica ortodoxă română", – apoi P. C. păr. Dr. L. G. Munteanu, rectorul Academiei Teologice, despre „Credință și cultură."

O concluzie și o convingere s'a desprins din toate: Creștinismul nu este anticultural, ci creator de cultură și susținător de așezăminte sociale.

CEVA NOU. La Bunavestire a avut loc în Arad o impresionantă procesiune religioasă dela Catedrală până la Crucea Martirilor, la care au participat pe lângă școlile secundare cu steaguri străjerești și prapori bisericești, studenții teologi îmbrăcați în stihare, 6 diaconi, 36 preoți îmbrăcați în trei serii de odăjdii albastre, galbene și roșii și P. S. Sa episcopul Andrei sub baldahinul purtat de 8 studenți teologi. Urma Societatea Femeilor Române, Frăția Ortodoxă Română, Oastea Domnului și poporul de credincioși.

P. S. Episcop Andrei

Tot atunci la Cluj școalele secundare aranjeau la Teatrul Național un mare concert religios.

P.S.S. EPISCOPUL NICOLAE COLAN – Ministru al Educației Naționale, al Cultelor și Artelor. Cu formarea noului guvern, tot sub președinția Sanctității Sale Patriarhului Miron, Prea Sfințitul ierarh Nicolae al Clujului a fost ales și încredințat cu conducerea ministerului școalelor, artelor și a bisericilor. O singură dată în țara românească s'a mai întâmplat un eveniment asemănător, pe vremea lui Cuza Vodă la 1861, când Melhisedec Ștefănescu, episcop de Roman și istoric învățat, intra ministru, la acelaș departament al Instrucției, în cabinetul prezidat de M. Kogălniceanu.

Prea Sfinția Sa, ca fost profesor și rector al unei Academii Teologice, actual episcop și iubitor al artelor frumoase, întrunește condițiile optime ale unul bun ministru al culturii naționale, – ministru care îndeplinește și întruchipează în persoana și activitatea Sa întreita misiune a resortului ocupat.

Sunt frumoase și sugestive cuvintele rostite de P. Sfinția Sa la instalare: „Am fost și sunt preot și profesor. La educația națională voiu fi profesor și preot, iar la culte voiu fi preot și dascăl".

Bunul Dumnezeu să-i ajute ca să-și poarte cu vrednicie noua sarcină și la mulți ani!

STRĂJERII ÎN TURNEU. D-l T. Sidorovici, comandantul Străjii Țării, a făcut la începutul lunii Martie o raită prin Ardeal, ca să inspecteze organizația, disciplina și munca străjerilor. Dela Timișoara s'a oprit la Cluj, unde în prezența autorităților civile, militare și bisericești, în frunte cu PP. SS. ierarhi Nicolae al Clujului și Nicolae al Oradiei, s'au desfășurat mari

Marele Străjer al Țării

serbări străjerești. După serviciul divin din catedrală cu predica Prea Sfințitului episcop Nicolae al Clujului, a urmat festivalul dela Teatrul Național, unde au vorbit d-nii T. Sidorovici, G-ral I. Manolescu, Șt. Șoimescu și d-ra Cămărășescu, arătând care este misiunea străjeriei în prezentul și viitorul României. Ziua întreagă a fost o sărbătoare străjerească. După Cluj au urmat la Sibiu aceleași inspecții și festivități.

BAL DE BINEFACERE este ceva ce atinge sensibilitatea unui om de moravuri creștine. Dar un bal de binefacere aranjat în postul Paștilor este deadreptul un scandal public. Când vor înțelege și Severinenii acest lucru de bun simț și de morală elementară?

20 ANI DELA UNIREA BASARABIEI au fost sărbătoriți la Cluj Duminecă în 27 Martie printr'un înălțător festival desfășurat în sala Teatrului Național. Programul, alcătuit din cântece populare și recitări, a fost pregătit și exe-

cutat cu drăgălășenie de elevii și elevele școalelor primare și a grădinilor de copii din Cluj. Astfel lauda evenimentului s'a săvârșit prin gura celor mici.

Despre unirea Basarabiei a conferențiat d-l asist. univ. I. Moga.

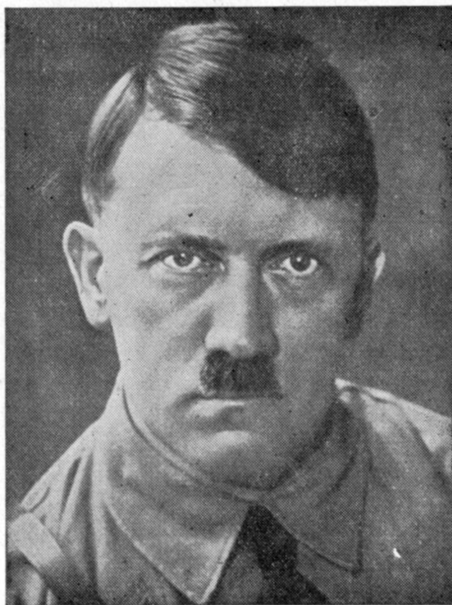
D-l LUCIAN BLAGA, filosoful culturii românești, a fost numit de curând ministru plenipotențiar al României la Lisabona. Era și vremea ca cel mai tinăr membru al Academiei Române să fie ridicat într'un post meritat de mult. In d-sa se împlinește un ideal platonic: filosoful — ministru...

D. Schussnig

La alții

ANSCHLUSS-UL, adică unirea Austriei cu Germania, este un fapt împlinit. La 13 Martie c. — zi cu noroc? — Austria Habsburgilor încetează de a mai fi un Stat independent, lucru care de altfel era de prevăzut. Plebiscitul pregătit de cancelarul Schuschnigg este contramandat și noul cancelar Seyss Inquart, cu concursul armatei germane și a dlui Hitler personal, proclamă Anschluss-ul. In zilele următoare dl Hitler se închină la mormântul părinților săi de lângă Linz, intră triumfal în Viena și e primit cu un entusiasm nemaipomenit la Berlin. In timp de zece zile se face unificarea militară, legislativă, financiară, comercială și politică a noului imperiu, se anunță plebiscitul dela 10 Aprilie care va ratifica unirea și se țin discursuri de glorificare a devizei germane: Ein Volk, ein Reich, ein Führer.

D. A. Hitler

In vreme ce aceste evenimente se desfășurau cu o repeziciune extraordinară, statele cari susțineau și garantau independența Austriei abia puteau să-și vadă de nevoile lor. In Franța criză politică; L. Blum era o jucărie a Frontului Popular și se căsnea din răsputeri — fără succes — să alcătuiască un cabinet de uniune națională. In Rusia se purificau cadrele partidului comunist prin arestări și prin osândirea la moarte a unei echipe de 18 dintre precursorii și căpeteniile lui. In Italia liniște și indiferență în aparență; în fond un răspuns drastic sancționiștilor. In Anglia se fac declarații diplomatice și atât.

Aceasta era starea și slăbiciunea marilor puteri europene în clipa în care Germania obținea cel mai mare succes: unitatea unui popor de 75 milioane — ca un bloc de granit — în mijlocul Europei.

Nu ne putem gândi la consecințele internaționale ale acestui eveniment și la repercusiunile lui asupra păcii dintre popoare. Constatăm doar, în ce ne privește pe noi, că în acest timp dl Mussolini declară sentențios că pentru fasciști „toate hotarele sunt sfinte; nu se discută asupra lor; frontierele se apără", iar la Viena mareșalul Göring declară în fața a 20.000 oameni: „Germania știe că cea mai bună garanție a păcii este spada bine ascuțită." Cu alte cuvinte, în loc de pacea biblică, în loc de transformarea săbiilor în fere de plug să ne pregătim de răsboiu, prin ascuțirea săbiilor...

Un fapt se mai cere relevat. Deodată cu proclamarea Anschluss-ului începe în Austria epidemia sinuciderilor între bărbații politici adversari ai regimului național-socialist, între cari a făcut senzație în deosebi sinuciderea întregii familii a maiorului vice-cancelar Fey — se zice asasinul cancelarului Dolfuss și campania contra evreilor. Toate firmele jidovești din Viena poartă în vitrină inscripția: „Nicht arische Firma."

OFENSIVA NAȚIONALISTĂ IN SPANIA se desfășură într'un ritm mult mai accelerat, ca până acum. Armata generalului Franco cucerește Catalonia și înaintează cu mare viteză spre Barcelona. Armatele mercenare guvernamentale unele se retrag în debandadă, altele refuză să plece pe front, iar populația civilă flămânzită și îngrozită de ororile războiului cere pâne și strigă tot mai stăruitor... pace.

ANGLIA se pregătește de tratative amicale cu Italia. Tot mai bine cu vorbă bună, decât cu... sancțiunile.

IN CHINA războiul continuă cu furie. Pierderile sunt mari. Se ucid oamenii cu grămada. Așa, — de dragul păcii. IL. V. F.

VIAŢA ILUSTRATĂ
REVISTĂ DE FAMILIE
APARE LUNAR
ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMAR 20 LEI
REDACŢIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
ADMINISTRAŢIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAŢA CUZA VODĂ 6

—o-o—

Pentru abonaţi

Dacă nu găsiţi revista la librăria dela care aţi cumpărat-o până acuma, adresaţi-Vă direct administraţiei. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-şi achită datoria faţă de noi.

—o-o—

Nu uitaţi să Vă înoiţi abonamentul la „Viaţa Ilustrată" şi să recomandaţi revista prietinilor şi cunoscuţilor D-Voastră. „Viaţa Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet şi desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

NUMEROASE ILUSTRAŢII

—o-o—

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. – Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.